

Innspill til Musikkutvalget fra jazzfeltet

Kjære musikkutvalget,

Norsk jazzforum ønsker med dette å gi noen innspill og dele noen notater og utredninger som vi håper kan være til nytte i arbeidet med en NOU for musikkfeltet.

Norsk jazzforum arbeider for å styrke jazzmusikkens betydning og dens vilkår, og er en interesseorganisasjon for alle aktører innen norsk jazz. Våre medlemmer er musikere, studenter, klubber, festivaler, storband, høyere musikkutdanninger, den Nasjonale jazzscene og fem regionale jazzsentre.

De fleste medlemsgruppene er selvforklarende, men litt om de fem regionale jazzsentrene her: *Jazzsentrene er produserende enheter og holder til i Bodø (Nordnorsk), Trondheim (Midtnorsk), Bergen (Vestnorsk), Arendal/ Kristiansand (Sørnorsk) og Oslo (Østnorsk). Jazzsentrene gjør alt fra å sette opp regionale turneer, drifte regionale profesjonelle jazzorkestre og ensembler (Trondheim jazzorkestre, Scheen jazzorkestre, Oslo jazzensemble og Vest- og Nordnorsk jazzensemble, Trondheim Voices og Oslo 14), drive talentutviklings- og rekrutteringsprosjekter og ungdomsstorband, holde sommerkurs og jentejazzkurs, arrangere lokale samlinger for musikere og arrangører, fremme jazzeksport og arrangere internasjonalt bransjetreff (Nutshell/Vestnorsk) og mye mer.*

Norsk jazzforum (Njf) er en organisasjon som samler jazzfeltet; de som rekrutterer, de som utdannes og de som utdanner, de som skaper og formidler, og de som tilgjengeliggjør og arrangerer. Njfs medlemsmasse er sammensatt og rommer så vel bukk som havresekk, men er samlet i en felles jazzinteresse. Men det var ikke alltid sånn ...

I 1997 ble det besluttet å slå sammen flere jazzorganisasjoner til én. Det Norsk jazzforum vi kjenner i dag er altså et resultat av at tre jazzorganisasjoner med ulike medlemsgrupper, hvert sitt driftstilskudd og ansatte slo seg sammen til en stor organisasjon med et felles interessefelt. Dette kom blant annet som følge av at Kulturdepartementet bad Norsk kulturråd om å utrede organisering, styring og finansiering av et norsk jazzforum (Vedlegg: Improvisasjon sett i system).

Sammenslåingen var nok ikke problemfri, og ei heller gjort med lett hjerte, men det har ført mye bra med seg og er kanskje en modell til etterfølgelse?

Styrker ved sammenslåingen

Norsk jazzforum fikk med sammenslåingen en større medlemsmasse, økt bevilgning i driftstilskudd og et mer helhetlig arbeid og fokus for jazzfeltet nasjonalt og internasjonalt. At alle aktører i jazzfeltet er samlet i én og samme organisasjon er en styrke, og feltet jobber bredt og helhetlig med rekruttering, utdanning og formidling, regionalt og sentralt, frivillig og profesjonelt, nasjonalt og internasjonalt. Vår erfaring er at man ved å samle et felt lettere ser helheten og med det utfordringene og styrkene, og at vi ofte med relativt små virkemidler kan iverksette insentiver som virker.

Et lite, men ganske avgjørende eksempel på hva helhet har å si var når Creo innførte minstesats på honorarer. Hos oss som alle andre steder fortvilte klubber og festivaler for manglende økonomi, samtidig som musikerne kviet seg for å stille krav om tilstrekkelig honorar. Da kunne vi diskutere på bakrommet i medlemsmassen og stå sammen for å løse utfordringen.

Njf har som hovedmål å stimulere til aktivitet. Våre medlemmer står sammen på tvers av form, men vi har en felles interesse og et samhold – vi er en familie som har ryggen til hverandre når det trengs, og som jobber for felles mål.

Proessen og veien til den organisasjonen Norsk jazzforum er i dag, er redegjort for i en artikkelserie vi gav ut ifm at organisasjonen fylte 25 år (vedlegg).

Jazzlandet Norge

NRK lanserte tidligere i år [dokumentarserien Jazzeventyret](#), en fortelling om hvordan lille Norge har blitt og er et stort jazzland. Vi anbefaler utvalget å se dokumentaren for å forstå litt av jazzfeltet i en historisk kontekst.

Mange har nok fått med seg at Norge er en metall-nasjon, men Norge er faktisk også en betydelig jazz-nasjon som strekker seg langt utover egne grenser, og hvor musikerne har hele verden som sin arbeidsplass.

Norge har imponerende mange jazzmusikere på et høyt internasjonalt nivå som er ettertrakta. Det at en god andel av reisetilskuddsmidlene til Music Norway går til jazzmusikere, vitner om at markedet der ute vil ha dem. Musikerne er også etterspurt av andre internasjonale storheter.

(Som da Chick Corea feiret sitt 70års jubileum i NYC og inviterte Trondheim Jazzorkester til «komp», likeså samarbeider grammy-vinnende Maria Scheider med Oslo jazzensemble i flere prosjekter. Og på albumkåringer i de store internasjonale jazzmagasinene finner vi til stadighet norske utgivelser).

I Norge har vi mange jazzklubber i byer og bygder, mange ivrer for musikken og vil presentere den. Og av alle konserter i Oslo var det faktisk flest jazzkonserter ifølge Broadcast sin optelling sist by:Larm.

I vårt lille, lange Norge har vi hele fem jazzutdanninger på høyt nivå, og det finnes over 30 jazzfestivaler, flere av dem er blant landets største festivaler.

Det frie feltet kontra institusjonene

Jazzfeltet og våre medlemmer er en del av det frie feltet. Og som kulturpolitikere er vel klar over så har vi sammen med de andre musikkorganisasjonene (Arrangørforum) over mange år jobbet for å få til et løft for nettopp det frie feltet. Pandemien ble et klokkeklart bevis på tingens tilstand, sårbarheten i feltet, og lappetepeøkonomien som må til for å overleve her. Dessverre ser vi at forskjellen mellom institusjon og det frie feltet bare øker. Alt er dyrere, statlige tilskudd indeksreguleres, mens det er status quo for tilskudd og bevilgninger i det frie feltet. Dette fører igjen til mindre aktivitet, reduserte og begrensede utviklingsmuligheter, og mer utfordrende etableringsvilkår for nye aktører.

(«Norsk kulturråd har aldri hatt en lavere tildelingssum (16 %), ei heller aldri delt ut så stor andel av tilskuddet (80 %) på vårtildelingen» - Ivar Chelsom Vogt, på NOU-innspillsmøtet i Bergen i mai)

I likhet med danse- og scenekunstheltet er jazzen preget av mangel på institusjoner. Ensemble og prosjekter av en viss størrelse har uforutsigbare driftsforhold og mangel på langsiktighet fordi det er mangel på institusjoner som tilbyr profesjonelle arbeidsbetingelser. Musikere og musikkskapere er avhengige av å jage kortvarige prosjektmidler - og en stor grad av dugnadsinnsats - for å få realisert større ensemble- og orkesterprosjekter. Dette er dokumentert blant annet i Kulturrådets rapporter om utviklingen av ensemblestøtteordningen.

I vårt frie felt er bestillingsverk som bl.a. *Tingingsverket* på Vossajazz en type institusjon. Her gir festivalen én musiker i oppdrag å skape og øve inn ny musikk som igjen engasjerer flere utøvere og som presenteres for et stort og entusiastisk festivalpublikum. Og arbeidet lønnes etter tariff.

Å få et oppdrag som bestillingsverkkomponist er utvilsomt en svært viktig hendelse i en musikerkarriere. Slike oppdrag kan fungere som en katalysator som åpner for nye muligheter, gir anspor til nye kunstneriske retninger og legger til rette for at musikere og band presenteres for et nytt og større publikum. Andre og tilsvarende store oppdrag (institusjoner) i jazzfeltet er for eksempel "artist in residence" på Moldejazz, Jazzstipendiatet for Trondheim jazzorkester, og Musikerprisen med tre påfølgende konsertoppdrag på Kongsberg jazzfestival.

Sammen med mange andre små og store oppdrag for jazzfestivaler, jazzklubber, på Nasjonal jazzscene, for regionale jazzorkestre og tilsvarende, bidrar festivalenes arbeid med bestilling av ny musikk til å styrke mangfoldet på jazzscenen - hvor oppdragene og mulighetene går til flere enkeltmusikere og -band i det frie feltet.

Utfordringen er at disse oppdragene er få unt og svært kortvarige. Når mandagen kommer, har jazzmusikerne ingen fast ansettelse å gå tilbake til - slik musikere innen det institusjonelle feltet har.

Men bildet er absolutt ikke helsvart for det; mange jazzmusikere skaper en lang og solid karriere gjennom å spille i egne og andres band hvor kalenderen fylles opp av konserter på festivaler, klubber og kulturhus, ett og annet oppdrag i orkestergrava på teater, et vikariat hist og her i et forsvarskorps, noen taffel- og eventjobber, kanskje en juleturné med noen av de store norske, ispedd litt undervisning og oppdrag med å arve noen låter for et lokalt storband eller skolekorps. Slik skapes et musikerliv. Andre utøvere har kanskje mottatt kunstnerstipend og kan sette av tid til å fordype seg i komposisjon og utvikling av nytt materiale over en periode. Noen oppnår også internasjonale gjennombrudd hvor karrieren inkluderer oppdrag på de store festivalene og scenene hvor markedet bidrar med inntekter med flere nuller i.

Norsk jazz er, og har så definitivt vært, et jazzeventyr slik NRKs serie dokumenterer. Men det norske jazzlivet har likevel fortsatt mangler:

Det mangler ressurser i nettverket av festivaler og spillesteder som kunne sikret at flere musikere får Creos minstesats eller tre kroner over.

Det mangler sikkerhetsnettverk for den selvstendige næringsdrivende som blir syk eller skal ut i foreldrepermisjon det neste halve året.

Det mangler ressurser til jazz i det store formatet gjennom de regionale jazzensemblene som driftes av de regionale jazzsentrene (institusjoner i jazzens verden)

Det mangler tilstrekkelig ressurser i Norsk kulturfond som sikrer flere ensembler og musikere forutsigbare rammevilkår.

Jazzen som musikalsk uttrykk overlever som alle andre kunst- og kulturuttrykk ved at både håndverk, teknikk og repertoar videreføres og utvikles fra generasjon til generasjon og formidles fra utøvere til publikum. Men kunst- og kulturpolitikken legger føringer for hvilke arbeidsvilkår utøvere og skapere har.

Det er ingen grunn til at jazzen skal behandles så forskjellig fra andre musikkformer på høyt nivå som tilfellet er i dag, blant annet innen ensemble og orkesterfeltet.

Og når det er sagt vil vi understreke at det heller ikke er noen grunn til at folkemusikken ikke skal få sine regionale sentre der musikken spirer og arner, eller at bluesen, popen og rocken skal få de rammebetingelse de sårt trenger og fortjener.

Noen kulepunkter:

- *styrk Norsk kulturfond*
- *gi driftstilskudd til regionale spillesteder og festivaler over hele landet*
- *sikre driftstilskudd til regionale jazzensembler over hele landet*
- *flere kunstnerstipender til jazzmusikere*
- *videreutvikle sosiale rettigheter, innføre pensjon fra første krone mm., for selvstendig næringsdrivende*
- *styrk de eksportrettede tiltaka – jazzmusikerne har hele verden som arbeidsplass*
- *innfør regionale kulturfond*

Vedlegg:

- Improvisasjon sett i system
- Njf 25 år artikkelsamling
- Notat om regionale jazzorkestre
- Brev/notat om regionale kulturfond

25 år som
Norsk
jazzforum
1997

2022

Innledning

Norsk jazzforum ble etablert i Oslo 8. juni 1997 ved sammenslåing av de tidligere organisasjonene Norsk Jazzforbund, Foreningen Norske Jazzmusikere (FNJ) og Den Norske Jazzscene (DNJ). I 2022 kunne dermed Norsk jazzforum markere 25 år som en samlende organisasjon for hele jazzfeltet. Gjennom sommeren 2022 publisert Norsk jazzforum seks artikler, skrevet av Terje Mosnes, som forteller historien om hvordan det hele startet og veien fram til i dag. Jubileumsartiklene inneholder en rekke intervjuer med sentrale aktører i og rundt organisasjonen, og gir et godt innblikk i hvordan Norsk jazzforum ble bygget opp.

Innhold

- 1.** Da alle eggene ble lagt i én kurv / s. 6
- 2.** Sparebluss og forsiktig optimisme / s. 14
- 3.** Stein på stein, krone for krone / s. 21
- 4.** Veien til en nasjonal jazzscene / s. 27
- 5.** Stabilisering, styrking og evig pengejakt / s. 34
- 6.** Veien mot det store "vi" / s. 41

1. Da alle eggene ble lagt i én kurv

Hvor, når og hvordan oppsto ideen om Norsk jazzforum? I denne første artikkelen kan vi lese om hvordan daværende kulturminister Åse Kleveland og Kulturdepartementets stortingsmelding Kultur i tiden signaliserte ønsket om et mer enhetlig organisert jazz-Norge, og om “grunnmuren” til Norsk jazzforum, Kulturrådsrapporten Improvisasjon sett i system.

Tekst av **Terje Mosnes**

Slik innledes Norsk jazzforums Årsmelding 1997, med én nøktern setning om etableringen av den nye medlems- og interesseorganisasjonen. Årsmelding 1997 er signert av daglig leder Erling Johansen og styreleder Halvard Kausland, og tonen i både innledning og øvrige avsnitt kan gi inntrykk av en etableringsprosess gjennomført uten dramatikk eller store utfordringer.

Fullt så friksjonsfri fortonte nok ikke opprettelsen av Norsk jazzforum seg for dem som hadde utredet og gjennomført den. Norsk Jazzforbund, Foreningen Norske Jazzmusikere og Den Nasjonale Jazzscene hadde i årevis argumentert samstemt mot sjangerdiskriminering av jazz i myndighetenes fordeling av penger til musikkformål, men det viste seg likevel krevende å skulle forene de tre organisasjonenes ulike interesser og ressurser i etableringen av én ny. Spørsmål om organisasjonsmodell, ressursfordeling og lokalisering satte kløkt og kompromissvilje på prøve i de tre organisasjonene, og spesielt i Foreningen Norske Jazzmusikere ble det diskutert heftig om fusjonering – og dermed nedleggelse av egen organisasjon – var veien å gå.

NJF, FNJ og DNJ

Det var tre organisasjoner med svært ulik fartstid som vedtok å nedlegge seg selv 7. juni 1997. Norsk Jazzforbund (NJF) var blitt startet 1953 som et kontaktorgan for landets jazzklubber, og hadde gradvis inntatt rollen som

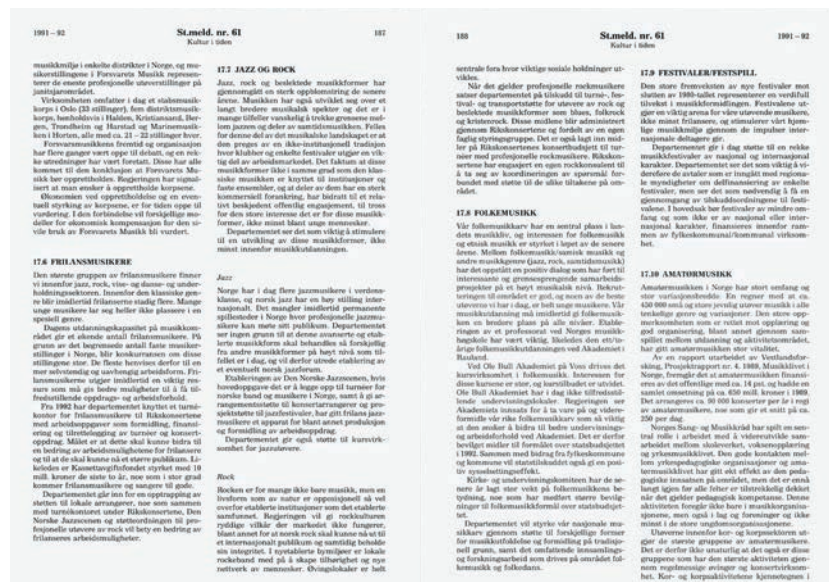
«Grunnmuren» til Norsk jazzforum er utredningen *Improvisasjon sett i system*.

Foto: Camilla Slaattun

norsk jazzlivs ledende organisasjon med et virkefelt som omfattet musikkpolitisk arbeid overfor sentrale og lokale myndigheter, utgivelse av tidsskriftet *Jazznytt*, drift av plateselskapet *Odin*, årlig utdeling av *Buddy*-prisen og produksjons- og formidlingsvirksomhet gjennom *Den Norske Jazzscene (DNJ)*. Forbundet hadde i 1995 tre stillinger i administrasjonen, kostnader på om lag 2,5 millioner kroner og om lag 1,3 millioner i støtte fra Kulturdepartementet. Medlemsmassen talte fire selvstendige regionale jazzsentre (Nord-Norge, Midt-Norge, Sør/Vestlandet, Østlandet), 41 jazzklubber, 12 jazzfestivaler, 54 storband, 9 mindre band og 150 individuelle medlemmer.

Foreningen Norske Jazzmusikere

Foreningen Norske Jazzmusikere (FNJ) ble etablert som en interesseorganisasjon for norske jazzmusikere i 1979. I 1995 hadde den om lag 300 medlemmer, de fleste profesjonelle musikere. Blant FNJs gjøremål var tildeling av prosjektstøtte til musikere, arrangering av det årlige sommerkurset i jazz/improvisasjon og den årlige mini-festivalen *Åpent Øre* samt kåring av Årets jazzklubb og Årets jazzmusiker. To stillinger, hvorav én sivilarbeider, utgjorde administrasjonen, og i et regnskap som balanserte på ca. 1,6 millioner kroner utgjorde det statlige tilskuddet en halv million (1994).

Faksimile fra Stortingsmelding nr. 61 1991 – 92 Kultur i tiden.

Den Norske Jazzscene

Den tredje og yngste organisasjonen som ble fusjonert inn i Norsk jazzforum var produksjons- og formidlingsorganet Den Norske Jazzscene (DNJ). DNJ ble opprettet av Norsk Jazzforbund og Foreningen Norske Jazzmusikere i fellesskap i 1991 og ble administrert av begge i et samarbeid der NJF tok seg av daglig ledelse, administrasjon, løpende oppgaver og turnéproduksjon, mens FNJ sto for musikerservice og deler av administrasjonen av turnésøknader og ad hoc-støtte. Den Norske Jazzscene ble nær helfinansiert gjennom en bevilgning på ca. tre millioner kroner fra Kulturdepartementet (1994) og gjennomførte dette året blant annet 11 turnéproduksjoner med i alt 92 konserter. Videre innvilget DNJ prosjektstøtte til 22 turneer, 6 konserter, 4 kurs, 7 studiereiser og 4 festivaler/jazzweekender.

Bakgrunnen

Hvor, når og hvordan oppsto ideen om Norsk jazzforum? Kan den spores til en enkeltperson, én enkelt gruppering, ett årsmøte, én debatt? Hvem bestemte at etableringen av en ny norsk jazzorganisasjon forutsatte at Norsk Jazzforbund, Foreningen Norge Jazzmusikere og Den Norske Jazzscene måtte nedlegge seg selv og overføre all virksomhet og alle ressurser til den nye organisasjonen?

Det vi med sikkerhet kan fastslå, er at Stortingsmelding nr. 61 1991/92, titulert Kultur i tiden, inneholder følgende avsnitt:

Åse Kleveland var kulturminister i perioden 1990-1996, og stod bak Stortingsmelding nr. 61 1991/92 Kultur i tiden. Her ser vi Kleveland ti år senere da hun åpnet Moldejazz i 2006. Foto: Terje Mosnes

Norge har i dag flere jazzmusikere i verdensklasse, og norsk jazz har en høy stilling internasjonalt. Det mangler imidlertid permanente spillesteder hvor profesjonelle jazzmusikere kan møte sitt publikum. Departementet ser ingen grunn til at denne avanserte og etablerte musikkform skal behandles så forskjellig fra andre musikkformer på høyt nivå som tilfellet er i dag, og vil derfor utrede etablering av et eventuelt norsk jazzforum.

Departementet vil derfor utrede...kom ideen om et eventuelt norsk jazzforum fra politisk hold?

Kultur i tiden ble laget tidlig i Åse Kleveland's periode som kulturminister i Brundtland 3-regjeringen (1990-96). Med bakgrunn som både artist og LO-fagforeningsleder i Norsk Musikerforbund var statsråden godt innforstått med norske frilansmusikers frustrasjon over dårlige arbeidsvilkår og fortsatt knappe bevilgninger. Ikke minst gjaldt dette innen jazzen, selv om feltet hadde opplevd en viss økning i tilskuddene fra 1991 av.

*Men Åse Kleveland var også politiker. Hun var særs klar over at vedtak om betydelige endringer trenger solid og oftest tidkrevende forankring, og hadde som fagforeningsleder erfart at én samlet stemme kan oppnå mer enn et uorganisert kor. Hun behersket politikkenes språk, og det synes ikke urimelig å anta at kulturministeren via stortingsmeldingen *Kultur i tiden* fortalte jazz-Norges ulike organisasjoner at a) ja, Kulturdepartementet vedgår sjangerdiskrimineringen og ønsker å fjerne den, og b) dere – jazzfeltet – kan gjøre den jobben mye lettere ved å opptre samlet og med én stemme i kommunikasjonen med de til en hver tid regjerende og bevilgende myndigheter.*

Forvirring

*Kultur i tiden skapte en viss forvirring i jazz-Norge. Hva slags jazzforum-modell var det egentlig Kleveland/Kulturdepartementet ville utrede? Et notat datert 14. juni 1994 fra Norsk Jazzforbund til Kulturdepartementet, titulert *Hvordan bedre vilkårene for norsk jazz*, røper en viss skepsis:*

... jazzmiljøet ser ingen hensikt i å få et nytt, selvstendig organ (norsk jazzforum) som skal finne sin plass ved siden av de eksisterende organisasjonene, Den Norske Jazzscene (produksjon, eid av NJF og FNJ i fellesskap), Norsk Jazzforbund (arrangør-/publikumsleddet) og Foreningen Norske Jazzmusikere (utøverleddet).

I det samme notatet skisserer Norsk Jazzforbund en opptrappingsplan med særlig vekt på å utvikle de regionale jazzsentrene og Den Norske Jazzscene, men antyder ingenting om å fusjonere NJF, FNJ og DNJ i én ny organisasjon.

Halvard Kausland ble Norsk jazzforums første styreleder.

Faksimile fra Dagbladet

Kulturdepartementet aktet likevel ikke å slippe taket i den varslede utredningen om etablering av et eventuelt norsk jazzforum. I statsbudsjettet for 1995 ble det bevilget 100 000 kroner til utredningen, og i et brev datert 13.1.1995 ba departementet Norsk kulturråd om å lede utredningsarbeidet i form av en arbeidsgruppe. Norsk Jazzforbund, Foreningen Norske Jazzmusikere, Den Norske Jazzscene og Rikskonsertene skulle være representert med ett medlem hver i gruppa, et femte medlem skulle oppnevnes av Kulturrådet.

Departementet sørget også for ordlyden i arbeidsgruppas mandat. Et ønske om å oppnå en synergieffekt av et tettere samarbeid mellom rock- og jazzfeltet kom her klart til uttrykk:

Arbeidsgruppen skal på grunnlag av den målsetning som er uttrykt i St.meld. nr. 61 91-92 og med bakgrunn i eksisterende virkemidler for norsk jazz, vurdere alternative modeller for organisering, styring og finansiering av et norsk jazzforum.

Arbeidsgruppen skal i samråd med Samlet Norsk Rock og i tråd med Stortingets vedtak i Budsjett-innst. S. nr. 2 1994-95, vurdere om det er mulig og hensiktsmessig å samordne utvikling av permanente spillesteder på en måte som kan være til nytte for begge sjangrene og vurdere muligheten for å bygge

videre på allerede eksisterende spillesteder. Arbeidsgruppen skal legge fram et forslag hvor et samvirke med eksisterende tilskuddsordninger på jazzområdet skal være et viktig element.

Arbeidsgruppen skal legge fram sin anbefaling for Kulturdepartementet innen utgangen av juni 1995.

Norsk kulturråd oppnevnte komponisten Rolf Wallin som leder for arbeidsgruppa, som videre besto av Lars Mossefinn (NJF), Kari Rolland (FNJ), Jan Ole Otnæs (DNJ) og Kjell Thoreby (Rikskonsertene). Kulturforsker Georg Arnestad (Norsk kulturråd/Vestlandsforskning) ble betrodd det utredningsfaglige ansvaret, mens Tori Nordbotn (Norsk kulturråd) ble arbeidsgruppas sekretær. Departementets korte frist på fem og en halv måned rakk arbeidsgruppa ikke, men 29. november 1995 signerte arbeidsgruppa rapporten *Improvisasjon sett i system – om etablering av Norsk jazzforum*. Rapporten tok til orde for å etablere Norsk jazzforum fra 1. januar 1997 ved at Norsk Jazzforbund og Den Norske Jazzscene ble lagt ned, og deres virksomhet overført til den nye organisasjonen. I den skulle også Foreningen Norske Jazzmusikere og dens virksomhet inngå, som en selvstendig interesseorganisasjon for profesjonelle jazzmusikere, men uten egen administrasjon.

Oppgaver og opptrapping

«Grunnmuren» til Norsk jazzforum, rapporten *Improvisasjon sett i system*, foreslo en ambisiøs opptrappingsplan for aktivitetsnivå og offentlig økonomisk støtte til norsk jazz for perioden 1997-2001. I 1995, året der rapporten ble utarbeidet, mottok NJF, FNJ og DNJ et statlig tilskudd på i alt 5,6 millioner kroner, et beløp opptrappingsplanen foreslo å øke til 9,8 millioner for 1997, året der Norsk jazzforum skulle etableres. For de neste fire årene foreslo rapporten gradvis økning til 23,6 millioner kroner for 2001, altså en firedobling av 1995 -tilskuddet.

I tillegg foreslo opptrappingsplanen å finansiere utbyggingen av de fire regionale jazzsentrene utenom tilskuddet til Norsk jazzforum. Dette ble anslått å ville kreve fem årlige bevilgninger på om lag 20 millioner kroner hver, fordelt på stat og kommuner etter en 60-40-modell. Samlet foreslo *Improvisasjon sett i system* tilskudd på om lag 185 millioner kroner for perioden 1997-2001.

Hva millionene skulle brukes til? Formidling, i form av å etablere et nettverk av spillesteder – regionale jazzsentra, jazzklubbar og andre arrangører. Videre etablering av to permanente jazzensemble av topp internasjonal standard, og tildeling av prosjektmidler, turnéproduksjon, musiker- og arrangørservice og fonogramproduksjon. Andre budsjettposter var pedagogisk virksomhet, dokumentasjon/arkiv og utgivelse av Jazznytt, pluss lønns- og administrasjonskostnader.

Kalddusj

Kalddusjen kom høsten 1996, året etter at rapporten var blitt framlagt for Kulturdepartementet. Forslaget til statsbudsjett for 1997, oppstartsåret for Norsk jazzforum, inneholdt ingen friske opptrappingspenger, derimot følgende hilsen:

Departementet ønsker ikkje å ta stilling til korleis jazzorganisasjonane vel å organisere seg for å løyse ulike arbeidsoppgaver.

Interimstyret i Norsk jazzforum svarte ved å be Stortinget om tre millioner kroner for 1997, for å opprettholde et minimum av nasjonal jazzaktivitet i det kommende året. Fram mot sommeren ble arbeidet i jazzorganisasjonene konsentrert om den forestående etableringen av Norsk jazzforum, deretter ble hovedvekten lagt på å bidra til å skape et nettverk av stabile klubb- og konsertarrangører, produsere og støtte turneer/konserter samt politisk arbeid for å få de fire regionale jazzsentrene inn på statsbudsjettet for 1998.

7. og 8. juni 1997, halvannet år etter at *Improvisasjon sett i system* var blitt lagt fram, og etter måneder med harde diskusjoner, avholdt Norsk Jazzforbund og Foreningen Norske Jazzmusikere parallelle landsmøter. I hver sin møtesal vedtok begge foreningene å oppløse seg selv, samt deres felles organisasjon Den Norske Jazzscene.

Dagen etter samlet alle årsmøtedelegatene seg og etablerte Norsk jazzforum, i det store og hele slik *Improvisasjon sett i system – om etablering av Norsk jazzforum* hadde foreslått. Men med ett viktig unntak: Formuleringen om at FNJ skulle fortsette som en selvstendig interesseorganisasjon for profesjonelle jazzmusikere var nå borte. I det første styret satt Halvard Kausland, leder; Kari Rolland, nestleder; Jan Ole Otnæs, nestleder; Erling Aksdal jr. Svein Folkvord, Mette Gjerde, Morten Halle, styremedlemmer, samt varamedlemmene Frode Sannum (1.), Tone G. Martinsen (2.) og John Pål Inderberg (3.).

Alle eggene var omsider samlet i én kurv, og med dette tok det organiserte jazz-Norge steget inn i en ny epoke.

2. Sparebluss og forsiktig optimisme

Det første året som Norsk jazzforum medførte en betydelig endring av organisasjonssiden i norsk jazzliv, og offentlig underfinansiering og medfølgende anstrengt økonomi var en utfordring. Arbeidet med å bygge opp de regionale jazzsentrene fortsatte, med iboende interessekonflikter som måtte løses under veis.

Tekst av **Terje Mosnes**

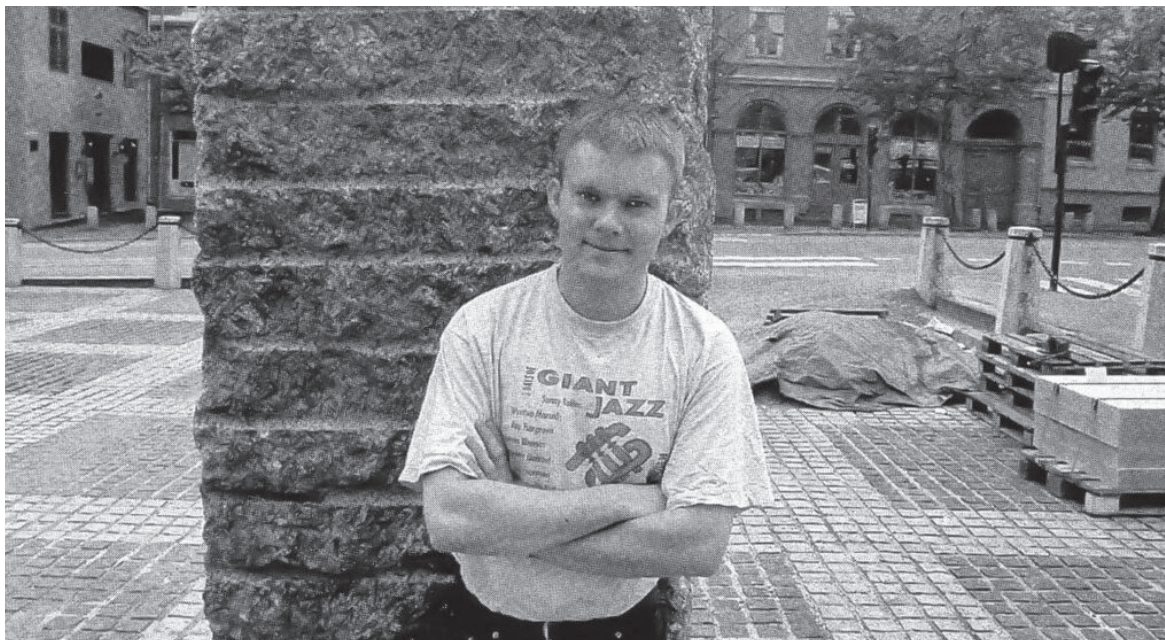
Årskiftet 1997/98: Norsk jazzforum har vært operativt i et drøyt halvår. Junifusjoneringen av Norsk Jazzforbund, Foreningen Norske Jazzmusikere og Den Norske Jazzscene til nyskapningen Norsk jazzforum har medført en betydelig endring av organisasjonssiden i norsk jazzliv, men de viktigste utfordringene og problemstillingene i den organiserte jazzhverdagen består.

Og som tidligere er de nesten alltid på en eller annen måte knyttet til offentlig underfinansiering og medfølgende anstrengt økonomi.

Avventende

Rapporten *Improvisasjon sett i system*, selve fundamentet for den nye organisasjonen, hadde foreslått en kraftig opptrapping av aktivitetsnivået i det organiserte norske jazzlivet og en mangedobling av de offentlige bevilgningene til jazzformål i perioden 1997-2001. Rapporten var laget av Kulturrådet på oppdrag av Kulturdepartementet og var blitt framlagt allerede høsten 1995.

Likevel hadde Kulturdepartementets forslag til statsbudsjett for 1997, slik det ble lagt fram høsten 1996, signalisert en særdeles avventende holdning til det foreslåtte Norsk jazzforum. Ett år senere flagget heller ikke budsjettforslaget for 1998, Norsk jazzforums første hele arbeidsår, noe umiddelbart løft for å rette opp underfinansieringen av jazzfeltet, verken i forhold til ambisjonene om økt aktivitetsnivå eller sammenliknet med bevilgningene til klassisk musikk.

Siviløkonomen Erik Carlquist var daglig leder for Norsk jazzforum fra starten i juni 1997 og fram til januar 1998. Før det hadde han vært produsent i Den Norske Jazzscene og daglig leder for Norsk Jazzforbund. Faksimile fra Jazznytt 3/95.

Foto: Carl Morten Iversen.

Men et visst gjennomslag var likevel å spore: Det kom penger til videre utvikling av regionale jazzsentre. Den nyslåtte styrelederen i Norsk jazzforum, Halvard Kausland, sa det slik i et Dagblad-intervju høsten 1997:

- Hva blir den viktigste oppgaven i Norsk jazzforum?

- I tillegg til å bygge opp en liten, men effektiv organisasjon: Å synliggjøre enda sterkere at jazz er en del av norsk kulturliv. På statsbudsjettet for '98 er jazzen for første gang inne i en kapitteloverskrift, vi er på vei og skal intensivere det musikpolitiske arbeidet overfor Kulturdepartementet, Stortingets kulturkomité, Kulturrådet, Rikskonsertene, Norsk musikkråd og andre.

- På statsbudsjettet fikk dere mellom halvannen og to millioner kroner til regionale jazzsentre, alt etter hvordan man regner?

- Ja, og det å få full drift ved disse kompetansesentrene i Bodø, Trondheim, Bergen og Oslo blir den største enkeltoppgaven for Norsk jazzforum. Sentrene skal stå for scenedrift, turnéproduksjon og pedagogisk virksomhet. Når de er ferdigfinansiert, etter planen innen 2002/2003, vil de forhåpentligvis skape hundrevis av nye arbeidsplasser for frilansmusikerne våre.

De optimistiske tonene fra styreleder Kausland står imidlertid i en viss kontrast til de mer nøkterne formuleringene om videre vekst som avslutter '97-årsmeldingen fra den ferske organisasjonen:

Norsk jazzforums nåværende styreleder, Ingrid Brattset, her avbildet under landsmøtet i 2021, ledet det krevende utredningsarbeidet for et kommende Østnorsk jazzsenter på '90-tallet. Hun var da styreleder i Norsk Jazzforbunds regionorganisasjon på Østlandet.

Arbeidet med service til de ulike medlemsgrupperingene er effektivt, gitt eksisterende ressursrammer. Det totale antall årsverk i administrasjonen vil selv etter nyansettelser i år være lavere enn i 1996. En aktivitetsøkning utover eksisterende nivå, som er høyst nødvendig for å bygge videre på det grunnlag som nå er lagt, vil imidlertid kreve økte midler, i hovedsak til selve aktivitetene, men også noe til administrasjon. Når det gjelder formidling av levende musikk har vi kommet fram til en rasjonell og effektiv struktur gjennom vårt turnékontor.

Med eksisterende aktivitetsnivå er muligheten for ytterligere effektivisering liten. Innenfor nåværende budsjettammer vil derfor resultatmålet være et like høyt aktivitetsnivå i 1998 som i 1997.

Turneer og driftsstøtte

Like høyt – hvordan hadde aktivitetsnivået egentlig vært i Norsk jazzforums første halvår? Stiftelsesmøtet i juni hadde valgt et styre, opprettet og bemannet tre underutvalg – Formidlingsutvalget, Musikerutvalget, Studieutvalget – og gjennom året produserte Den Norske Jazzscene (til 8. juni) og Norsk jazzforum blant annet 10 turneer og fordelte driftsstøtte og ad hoc-støtte til et stort antall enkeltkonserter, arrangører, storband og festivaler. Det ble drevet alliansebygging med andre aktører på musikkfeltet – Norgesnett

Jon Skjerdal, mangeårig sjef for Nattjazz i Bergen, var prosjektleder i Styringsgruppa for Vestnorsk jazzsenter og ledet utredningsarbeidet midt på 1990-tallet. Her er han i 2015 foran det regionale jazzsenterets base på Verftet.

Foto: Terje Mosnes

og Samlet Norsk Rocks arrangører, Kulturhusnettverket, Norsk Musikkråd, Musikkverkstedordningen – og det årvisse sommerkurset i jazz/improvisasjon var blitt arrangert.

I løpet av høsten 97 ble det også tatt grep for å få nedbetalt gammel gjeld i Norsk Jazzforbunds plateselskap Odin. Det gjeldstyngede selskapet, organisert som en stiftelse, var også utgiver av bladet Jazznytt, som kom med fire utgaver i 1997. For avhjelpe Odins anstrengte økonomi, hadde interimstyret for Norsk jazzforum forut før stiftelsesmøtet anbefalt å legge Jazznytt på is, i første omgang i hele 1998. Forslaget vakte naturlig nok motstand, og ble aldri iverksatt. Men debatten rundt Jazznytt, både om hvor mye penger Norsk jazzforum skulle bruke på bladet sitt og om bladets redaksjonelle linje, skulle komme til å fortsette gjennom 1998 og til langt ut i 1999. Ja, egentlig har den vel aldri helt stilnet, slik det oftest vil være rundt publikasjoner der eiernes økonomiske prioriteringer sjelden eller aldri tillater at redaksjonens journalistiske ambisjoner lar seg innfri fullt ut.

Høsten 1997 ble det også foretatt endring av styringsstruktur og styre for Norsk Jazzarkiv. En viktig grunn til grepet var å sikre arkivet utvidet styrekompetanse i håndteringen av kompliserte saker i framtida. Jazzarkivet, som var blitt opprettet av Norsk Jazzforbund som en stiftelse i 1981, med et

styre oppnevnt av forbundet, fikk nå status som en selvstendig stiftelse der Norsk jazzforum, universitetene i Oslo og Trondheim, Nasjonalbiblioteket og Norsk Musikkinformasjon var representert i det nye styret.

Prioriterte regionsentre

Det organiserte jazz-Norges prioriterte enkeltsak gjennom både 1997 og årene før og etter, hadde likevel mer sprengkraft enn både Odin, Jazznytt og Jazzarkivet: Utbyggingen av de regionale jazzsentrene.

Allerede i 1986 hadde Norsk Jazzforbund fått på plass selvstendige regionorganisasjoner med egne styrer for Nord-Norge, Midt-Norge, Sør- og Vestlandet og Østlandet. Ideen var å støtte, styrke og stimulere det lokalt forankrede jazzlivet i hver region ved å bistå musikere og arrangører, og dermed også forbedre tilbudet til publikum. Men med unntak for den nordligste regionen, hadde det i alle år vist seg vanskelig å finne penger til å drifte regionorganisasjonene på et ønsket aktivitetsnivå og med tilfredsstillende kontinuitet.

I 1993 vedtok årsmøtet i Norsk Jazzforbund at etablering og utvikling av regionale jazzsentre skulle være en hovedsatsing i perioden fram til 1996. Oppgaven ble i stor grad overlatt regionorganisasjonene, og det ble avsatt øremerkede midler. Disse ressurs- og kompetansesentrene i Bodø (for Nordland, Troms, Finnmark), Trondheim (for trøndelagsfylkene og Møre og Romsdal), Bergen (for Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Aust- og Vest-Agder) og Oslo (for Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus, Telemark, Buskerud, Oppland, Hedmark) skulle stå for blant annet omfattende konsertvirksomhet, turnéproduksjon, oppbygging av profesjonelle utøvermiljøer, utvikling av samarbeid med andre kunstnergrupper og undervisning. (Senere ble det vedtatt å etablere et femte regionalt jazzsenter for Agder-fylkene og Telemark. Dette ble lagt til Kristiansand, der Sørnorsk jazzsenter ble stiftet i oktober 1998.)

Dyre vyer? Ja, men tanken var at staten og regionene/kommunene skulle dele regningen etter 60/40-mønster.

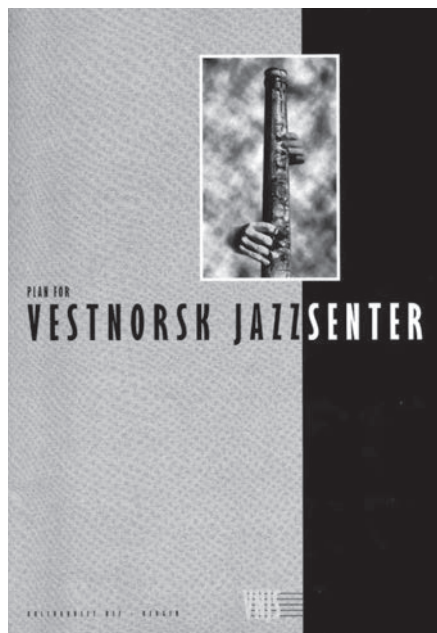
Interessekonflikt

Selve grunnideen om regionale jazzsentre hadde stor oppslutning.

Maktdelegering, desentralisering og lokal forankring er begreper med positiv klang, og ideen ble ikke mindre attraktiv ved at den bar i seg en forventning om friske offentlige spleiselagspenger til jazzformål.

Men utsikt til friske penger er én sak, fordeling av mindre penger enn forventet en annen. Da det snart viste seg at etableringen av jazzsentrene ville komme til å foregå med ulik fart i de ulike regionene, og dermed også utløse ulike behov for finansiering, oppsto en interessekonflikt.

I regionen Vestlandet/Bergen ble det arbeidet hurtig, og med godt

Vestnorsk jazzsenter presenterte seg med en omfattende trykksak, Plan for Vestnorsk jazzsenter, allerede seinhøstes 1995.

gjennomslag hos kommunal- og fylkespolitikere med hensyn til finansiering av et regionalt jazzsenter. Entusiasmen var medrivende, og allerede på et tidlig tidspunkt lanserte Vestlandet/Bergen en strategi som gikk ut på at Norsk Jazzforbund burde prioritere oppbyggingen av et fullt ut operativt Vestnorsk jazzsenter i Bergen og sette de tre øvrige regionale jazzsentrene på vent inntil målet var nådd.

Forslaget om å styre hele pengestrømmen øremerket regionale jazzsentre til Bergen utløste, for å si det forsiktig, noen argumentasjonsrunder mellom Bergen og Bodø/Trondheim/Oslo. Både om selve saken og om kommunikasjonen mellom Vestlandet/Bergen og Norsk Jazzforbund sentralt.

Forslaget ble ikke tatt til følge, men prosessen gikk sin gang, og fortst i Bergen. Allerede i november 1995 kunne styringsgruppa for Vestnorsk jazzsenter legge fram en omfattende plan for organisering og drift, der det ble fastslått at siktemålet var å etablere Norges første regionale jazzsenter i Bergen pr. 1. august 1996, med full drift fra 1999. Samtidig informerte styringsgruppa om at den hadde sendt søknad om finansiering av en 3-årig forsøksordning til Kulturrådet.

Konflikter til tross: 1. november 1996 kunne Norsk Jazzforbunds styreleder, Harry Rishaug, erklære Vestnorsk jazzsenter for åpnet, som det første i sitt slag. Jazznytt 4/96, som omtalte saken i notisform, refererte lakonisk at senterets daglige leder, Jon Tvilde, i sin tale understreket at «et samlet norsk jazzmiljø står bak etableringen av senteret.»

Puste ut

De tre øvrige regionene (Sørlandet var ennå ikke definert som egen region) trengte mer tid på å etablere sine jazzsentre, spesielt Østlandet/Oslo. Her måtte det skapes forståelse blant kulturpolitikere i åtte fylker for nødvendigheten av et Østnorsk jazzsenter i Oslo, noe som ikke var gjort i en håndvending. Ved årsskiftet 1997/98 var likevel alle de fire først planlagte regionale jazzsentrene etablert – Østnorsk så seint som i november – om enn ikke i nærheten av med den drømmefinansieringen som *Improvisasjon sett i system* hadde gått inn for, 20 millioner kroner årlig.

Ting var likevel i gang. Like før jul, etter et halvt års drift, kunne Norsk jazzforums stab og styre puste ut og søke etter både daglig leder (hel stilling) og informasjonskonsulent (hel stilling) i en annonse som også fortalte at: ...Norsk jazzforum er en landsdekkende interesseorganisasjon for jazz med en omsetning på ca. 8 millioner kroner...

samt at

...daglig leder er sjef for administrasjonen, som for øvrig består av 3 heltidsansatte, 2 deltidsansatte samt 3 sivilarbeidere...

og at det

...for begge stillingene kreves relevant høyere utdanning, evne til samarbeid og erfaring fra administrativt arbeid. Kjennskap til jazz- og/eller kulturpolitikk vil bli tillagt vekt.

I de påfølgende årene skulle det vise seg å komme godt med. Alt sammen.

3. Stein på stein, krone for krone

Stabil ledelse med bred erfaring fra organisasjons-, klubb- og festivalarbeid kom på plass i Norsk jazzforums første tid. "Overordnet musikkpolitisk arbeid" – arbeid for å oppnå økte bevilgninger – og "formidlingsarbeid og medlemstjeneste" – fordeling av disse midlene – var hovedområder de første årene for å bygge opp den nye organisasjonen.

Tekst av **Terje Mosnes**

1998 var Norsk jazzforums første fulle driftsår. Ved årets utgang besto medlemsmassen av 52 jazzklubber (samme antall som i 1997), 60 storband (- 5), 12 festivaler (+ 2) og 276 profesjonelle musikere, det siste en økning på hele 40.

Også de fem regionale jazzsentrene – Nordnorsk jazzsenter i Bodø, Midtnorsk jazzsenter i Trondheim, Vestnorsk jazzsenter i Bergen, Sørnorsk jazzsenter i Kristiansand og Østnorsk jazzsenter i Oslo – var nå medlemmer i Norsk jazzforum. I likhet med klubbene, storbandene og festivalene var også disse registrert som selvstendige organisasjoner med sine egne styrever og

Jan Ole Otnæs: Styreleder etter Halvard Kausland i Norsk jazzforums tidlige fase.

Foto: Terje Mosnes

administrasjoner, og det lå i kortene at de skulle finansieres gjennom et 60-40 statlig/regionalt spleiselag, utenom de ordinære årlige bevilgningene til Norsk jazzforum.

I allfall var det sånn kulturrådsrapporten *Improvisasjon sett i system* (1995/96), arkitekttegningen for Norsk jazzforum, hadde anbefalt det.

Dempet entusiasme

Men da anbefalingen om offentlig finansiering skulle konverteres til klingende mynt, viste det seg raskt at de fem regionale jazzsentrene hadde svært ulik gjennomslagskraft overfor de bevilgende myndigheter i sine respektive regioner. Plagsomt ofte viste lokalpolitikere med korpslojalitet og krav fra velgerne om enkeltrom på bygdas sykehjem særs dempet entusiasme for å bevilge penger til et regionalt jazzsenter, og åpenbart lød regional jazz ikke som søt musikk i ørene på så mange av Stortingets folkevalgte heller. Ved utgangen av 1998 var Vestnorsk jazzsenter i Bergen kommet lengst i å nå målsetningene om lokal finansiering for regionale jazzsentre slik de var blitt nedfelt i *Improvisasjon sett i system*, men verken til Bergen eller de øvrige regionale hovedkvarterene strømmet det offentlige bevilgninger av en størrelsesorden som liknet den *Improvisasjon sett i system* opererte med. Jazzsentrenes roller og aktivitetsnivå som konsert- og turnéarrangører, initiativtakere og økonomiske støttespillere for klubber og øvrige lokale jazztiltak måtte hele tiden tilpasses en annen økonomisk virkelighet, og den ga ikke rom for den profesjonaliseringen av arrangører og veksten i antall spillejobber som kulturrådsrapporten la opp til.

Tørre, men talende tall

Tørre tall kan være kjedelig lesning. Men av og til forteller de en historie, og her er én om de regionale jazzsentrene:

I opptrappingsåret 1998 mottok Vestnorsk jazzsenter én million kroner over statsbudsjettet, mens regionale myndigheter i Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland spyttet i om lag 600 000 kroner. For det samme driftsåret ble Nordnorsk jazzsenter tilført nærmere 900 000 statlige kroner gjennom Landsdelsmusikerordningen for Nord-Norge, mens Midtnorsk jazzsenter fikk 250 000 kroner over statsbudsjettet og om lag det samme fra lokale/regionale kulturkasser. Østnorsk jazzsenter fikk 250 000 kroner på statsbudsjettet og ikke fem flate øre fra de åtte fylkene som det skulle betjene, Oslo inkludert, mens Sørnorsk jazzsenter fikk 25 000 fylkeskommunale kroner, og ingen statlige penger i sitt «forprosjektår» 1998.

Opptrapping? Samlet fikk de fem regionale jazzsentrene 3, 275 millioner kroner i offentlige bevilgninger for 1998, mens *Improvisasjon sett i system* hadde kalkulert et årlig behov for 21 millioner kroner i oppbygningsperioden 1997 - 2001. 21 ganger fem er 105, og måler vi 105 millioner kroner, mot det

Erling Johansen: Daglig leder/generalsekretær i Norsk jazzforums tidlige fase. Faksimile: Jazznytt 2/3-99. Foto: C.F. Wesenberg

som vitterlig ble bevilget i løpet av de fem årene, ca. 20 millioner kroner, kan vi trygt fastslå at de fem regionale jazzsentrene helt fra starten av måtte utvikles og driftes under mye trangere økonomiske rammevilkår enn forventet.

Absurd? Humor?

I dag, 25 år etter, er det fristende å spørre: Fantes det noen i hele jazz-Norge som i 1996/97/98 virkelig trodde at stat, fylkeskommuner og andre offentlige instanser fram mot 2002 ville komme til å sende 105 millioner kroner til utvikling av regionale jazzsentre i Norge? 105 millioner friske kroner i tillegg til de ordinære årlige bevilgningene til Norsk jazzforum i perioden? (*Improvisasjon sett i system* talte med utestemme også når det gjaldt de ordinære bevilgningene, rapporten tallfestet støttebehovet til 9,8 millioner kroner for 1997, gradvis stigende til 23,6 millioner kroner for 2001. Det siste betød en firedobling av den statlige bevilgningen for 1996).

Tja? *Improvisasjon sett i system* presenterte tall som i jazzsammenheng ved første øyekast kan synes å representere enten absurd optimisme eller absurd humor. Men det går også an å se dem som et sint utbrudd om at sjangerdiskrimineringen av jazz omsider måtte opphøre, og at prislappen som fulgte med var langt fra urimelig, målt mot hva andre musikksgjengre, spesielt klassisk/symfonisk musikk, mottok.

Eller vi kan tenke: Dette er velkjent forhandlingstaktikk – gå friskt og

freidig ut med skyhøye krav, og sats på at sluttresultatet blir bra, selv etter at dobbeltstrek er satt.

Hvor bra resultatet til slutt ble, vil saktens aldri opphøre å være et diskusjonstema. Men de offentlige pengene kom smått om senn, og det samme gjorde egeninntektene. Gjennom 25 år er fem regionale jazzsentre vitterlig blitt bygget opp, stein på stein, til godt fungerende ressursentre. Sentrene har dels gjort jobben på egen hånd, dels samarbeidet med hverandre, med Norsk jazzforum sentralt og med diverse andre partnere som oppdaget verdiene i det arbeidet som ble nedlagt, og kanskje var ikke vyene og tallene i *Improvisasjon sett i system* så spinnvill likevel? Kanskje kom de bare litt brått på omverdenen, og da spesielt på dem som vocket de offentlige pengesekkene?

Stabil ledelse

Ved opprettelsen av Norsk jazzforum i 1997 ble gitaristen og den erfarne kulturbyråkraten Halvard Kausland den nye organisasjonens styreleder. Som nestledere fikk han med seg Kari Rolland fra den avviklede Foreningen Norske Jazzmusikere og Jan Ole Otnæs fra det like avviklede Norsk Jazzforbund, og denne ledertroikaen fortsatte gjennom 1998. I 1999 ble den til lederduoen Kausland/Otnæs, og da Halvard Kausland fratrådte i 2001, ble Jan Ole Otnæs ny styreleder og Lars Mossefinn ny nestleder. Begge hadde bred erfaring fra organisasjons-, klubb- og festivalarbeid, begge hadde vært med i arbeidsgruppa som utarbeidet *Improvisasjon sett i system*, og de ledet styrearbeidet fram til 2005.

På administrasjonssiden ble Erik Carlquist avløst som daglig leder av Erling Johansen i mars 1998. Ved årets utgang ledet Johansen en administrasjon på totalt 4,7 årsverk, fordelt på fire heltids- og to deltidsstillinger samt to – tre sivilarbeidere. Stillingstitlene forteller om hvilke arbeidsoppgaver som krevde håndtering: økonomikonsulent, turnéprodusent, informasjonskonsulent, IT-konsulent, musikerservice, turnéassistent, administrasjonsassistent.

Eller gjør de? Årsmeldingen for 1998 forteller at Norsk jazzforum hadde konsentrert virksomheten om to hovedområder: Overordnet musikkpolitisk arbeid (utført av styret og administrasjonen) og Formidlingsarbeid og medlemstjenester (utført av styret, formidlingsutvalget/musikerutvalget/studieutvalget og administrasjonen).

Hva betyr nå det?

Lobby

Kort sagt gikk *overordnet musikkpolitisk arbeid* ut på utstrakt lobbyvirksomhet for å skaffe mer penger. Eller litt lengre sagt: å forsøke å bedre forståelsen og de økonomiske rammevilkårene for jazzformål, inkludert bevilgningene til de regionale sentrene. Metode: Kontakt, helst hyppig, med viktige personer i Kulturdepartementet, Stortinget, Kulturrådet, Rikskonsertene, Norsk Musikkråd, fylkes- og kommunale myndigheter, alene eller i samarbeid med folk fra Norgesnett, Norsk Rockforbund, Samla Norsk Rock og andre naturlige «partners in crime».

Formidling og medlemstjenester inkluderte blant annet turné- og konsertproduksjon, fordeling av økonomisk støtte til Norsk jazzforums medlemsjazzklubber, tildeling av ad hoc-støtte til musikere, medlemsstorband og ikke-statsstøttede jazzfestivaler, hjelp til turnéorganisering, søknadsskriving og annet som kan komme musikere og arrangører til gode.

IT-trussel

En viktig sak i 1998 var arbeidet med å få opp en effektiv IT-plattform for hele det organiserte jazz-Norge, og ikke minst sørge for at den ville kunne tåle overgangen til år 2000. Den store millenniumstrusselen rykket stadig nærmere og truet med å nulle ut alt, fra eggkokere med timer til de mest avanserte datasystemer.

For Norsk jazzforum skulle det vise seg minst like komplisert å sørge for jevn og harmonisk drift av bladet Jazznytt i 1998. Gjennom stiftelsen/plateselskapet Odin var Norsk jazzforum ansvarlig Jazznytt-utgiver, men økonomispøkelset herjet Odin og Jazznytt-redaksjonen følte seg budsjetttruet og vingestekket. Redaktør Carl Morten Iversen varslet sin avgang, men i tur og orden tok likevel han og redaksjonsrådsmedlemmene Steinar Kristiansen, Marit Lauten og Torstein Ellingsen redaktøransvar for hver sin av 1998s fire utgaver. I 1999 rakk den påtroppende redaktøren, Jazzradio'ns Ola H. Kopperud, én sterkt forsinket utgave og et opprør i bladets redaksjonskomité, hvorpå Geir Dahle overtok redaktørkrakken fra og med dobbelnummeret 2/3-99. Denne utgaven inneholdt for øvrig en hilsen til leserne fra Erling Johansen der han opplyste at Jazznytt nå var å betrakte som kraftig opprustet, og fra nå av dessuten aktet å betale sine skribenter honorar(!). Et annet sted i bladet redegjorde Johansen entusiastisk for nødvendigheten av sin forfremmelse fra «daglig leder» til «generalsekretær», ved blant annet å peke på at tittelskiftet «signaliserte organisasjonens økte kulturpolitiske satsing».

Tore Flesjø (t.v.) og Jan Granlie: Daglig leder etter Erling Johansen i Norsk jazzforums tidlige fase (Flesjø) og Jazznyttredaktør fra 2002 til 2014 (Granlie). Foto: Terje Mosnes

Slutten på begynnelsen

Geir Dahle redigerte også de neste seks Jazznytt-utgavene, fra Laksevåg og med stø og kreativ hånd. Blant dem var et 100 siders jule-/millenniumsnummer som Posten klarte å forsinke til et litt-over-nyttårsnummer for noen tusen abonnenter. Jazznytt's Bergen-periode ble på mange måter et løft, men ikke økonomisk, og i 2001 var redaksjonen tilbake i Oslo, nå med Torstein Ellingsen i redaktørstolen og beskjed om å kutte kostnader.

Den perioden varte fram til 2002. Da var Norsk jazzforums «offisielle» start- og oppbyggingsfase over, da startet Jan Granlie sin 12 år lange redaktørperiode, og da tok Tore Flesjø farvel med lederjobben i Kongsberg Jazzfestival og begynte sin lange arbeidsdag som – ikke generalsekretær, men – daglig leder i Norsk jazzforum. Tittelskiftet signaliserte ingen redusert kulturpolitisk satsing, snarere tvert i mot, men mer om dette og 2000-tallet i neste kapittel.

4. Veien til en nasjonal jazzscene

Tore Flesjø tiltrådte som daglig leder i Norsk jazzforum 1. september 2002, samme dag som Norsk jazzforums nye organisasjonsplan trådte i kraft. Kulturmeldingen «Kulturpolitikk fram mot 2014» som ble lagt fram i 2003, støttet så vel opprettelsen av en nasjonal jazzscene i Oslo som videreføring av den regionale satsingen i Improvisasjon sett i system, og «jobbtørke» for frilansmusikere gjorde behovet for resultater desto større.

Tekst av **Terje Mosnes**

2001: Kunstnerisk er norsk jazz inne i en høykonjunktur. Etterkrigsgenerasjonens fremste utøvere er fortsatt i full sving, strømmen av ungt, nyskapende talent synes endeløs og «the Norwegian scene» vekker interesse og beundring i internasjonale jazzkretser.

For frilansmusikerne er den norske jazz-hverdagen mindre gloriøs. Statlige og regionale bevilgninger som skal virkeliggjøre intensjonene i rapporten *Improvisasjon sett i system*, er fortsatt for små og kommer fortsatt for seint. I stedet for et økende antall spillesteder med kompetente arrangører og bedre betalte spillejobber, opplever musikerne, spesielt i Oslo-området, jobbtørke. Et gryende spørsmål melder seg: Var det egentlig så klokt å nedlegge Foreningen Norske Jazzmusikere for å gå sammen med «motparten», arrangørene/klubbene i Norsk Jazzforbund, i å danne Norsk jazzforum i 1997?

Luftslott og Sovjet-system

I årets første Jazznytt (1/2001) lufter trombonisten Torbjørn Sunde sin – og et ukjent antall andres – frustrasjon og skepsis. Innlegget hans har den dirrende tittelen *Quo Vadis Njf?* (*Hvor går/marsjerer du, Norsk jazzforum?*) og tar utgangspunkt i det Sunde kaller «den begredelige hverdagen i jazz-Norge» der troen på at flere konsulenter gir flere spillesteder har fått råde grunnen altfor lenge.

Mr. COSMOPOLITE: Miloud Guiderk foran Cosmopolite i 2004, etter hvert den første Nasjonale jazzscene i ordinær drift. Foto: Terje Mosnes.

Kulturminister i 2001: Ellen Horn (A). Foto: Terje Mosnes.

Norsk jazzforum

– musikklivets svar på Fylkeskommunen?

Det ulmer i jazz-Norge. Jeg har etter mitt innlegg i forrige nummer av Jazznytt fått en strøm av henvendelser fra både kjente og ukjente som også synes tiden er overmoden for å se nærmere på Norsk jazzforums prioriteringer og ressursbruk.

Jazz er en urban subkultur, med kraftsentra som New York, Los Angeles, New Orleans, Kansas City, Berlin, Paris, København og Oslo. Men Norge må være det eneste land i verden hvor det blir brukt jazzmidler til å holde liv i hele 5 regioner (i.o.m. Kunstig liv for noen av dem) samtidig som Norsk jazzforum ikke makter å bidra til å opprette en anstendig hovedscene i dette lille landets hovedstad, med uforholdsmessig mange dyktige utøvere.

Når det i punkt 6 i Handlingsplan 2001-2003 i forbindelse med opprettelsen av en Nasjonal Jazzscene står at «NjF vil prioritere arbeidet med å følge opp denne saken» er dette en allfor vag og tåkete formulering i dagens situasjon. Her holder det ikke med å følge opp – her må NjF ta initiativ! For situasjonen i Oslo er spinnvill:

- 70 administrasjoner (NjF og Østnorsk jazzsenter) og ingen hovedscene!
- Flert internasjonalt kjente jazzmusikere i verden, presentvis i forhold til folketallet!
- I arbeidet med opprettelsen av en jazzclub i hovedstaden, som er norsk jazzverdig, foreslår jeg at det utlyses en ny musikkstiftelse, noe i nærheten av den Lars Thorborg ved Copenhagen Jazzhouse har. Jeg kunne ha brukt nye spalteplass på tanker omkring driften, men nøyer meg med å peke på at det er helt avgjørende for et godt resultat at denne personen kan virke samlet, og ha visjoner for hele miljøet.

En Nasjonal Jazzscene-modell kan meget vel være ambulerende og bestå av hovedscenene i Bergen, Trondheim, Oslo osv. i Georg Arnesstads rapport om organisasjonsmodellen «improvisasjon sett i system» snakkes det om «våke bevilgninger på minst 15 millioner bare for å realisere planene for de 5 regioner». Men hvis det fortsatt skal brukes støttepenger som økonomisk fasthjelp på regionene med brukket rygg, blir dette som om NSB skulle prioritere å bygge Cashner på Nordagutu og Fauske mens det er full stremstans på Oslo S. Selv sagt skal vi ha en administrasjon, men den må være så liten og effektiv at den muliggjør raskere og smidigere beslutningsprosesser enn tilfellet er i dag. Dette vil også medføre savelte driftsutgifter, og mer driftsmidler.

Jeg frykter nemlig at vi, musikantene, ikke kommer til å merke nødvendige forskjell i vår hverdag selv om statstemiljøene er større enn noensinne. Så takket være overraskende og hyggelige fornavn fra staten under Jazzforumets navn på Kongstue, ble helsegvis organisasjonsmodellens forventede mageplask avverget. Den traff varnet uten å bli skramlet, men det gjensidig å se hver sjødyktig den er.

TORBjørn SUNDE
Lørenskog

KJØR DEBATT: Torbjørn Sunde fortsatte debatten om NjF i Jazznytt 2/2001.

«Hvor mange landsmøter, konferanser og evalueringer må til før Njf våkner opp av drømmen som *Improvisasjon sett i system* legger opp til?» spør Sunde, og betegner modellen som *et kulturbyråkratisk luftslott...som skaper svært få spillejobber av hver støttekrone*. Han sammenlikner *Improvisasjon sett i system* med den gamle Sovjetunionen, med Norsk jazzforum som Sentralkomiteen og de regionale jazzsentrene som Partikontorene i distriktene, der de *administrerer et konkurso med flere og flere musikere, men færre spillesteder*.

I samme Jazznytt-utgave imøtegår Njfs generalsekretær, Erling Johansen, Sundes argumentasjon, men medgir at utviklingen mot bedre tider går langsommere enn ønsket. Sundes utspill utløser en debatt som fortsetter gjennom de tre neste utgavene av Jazznytt, men før 2001 er over, skjer det ting og tas det grep som gir «Sentralkomiteen» og «Partikontorene» et pusterom.

Valgløfter

2001 var stortingsvalgår og følgelig også valgkampår i Norge. Fram til regjeringsskiftet på høsten, bestyrte Ellen Horn (A) Kulturdepartementet i Jens Stoltenbergs mindretallsregjering, og under en konferanse på Kongsberg i mars gikk statssekretæren hennes, Roger Ingebrigtsen, langt i å love betydelig økte midler til jazzformål i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2002. I beste valgkampånd parerte Høyres Trond Helleland umiddelbart ved å love betydelig statlig driftsstøtte til en nasjonal jazzscene i Oslo. Helleland talte som medlem av Stortingets kulturkomité, og all denne sen-vinterlige jazzentusiasmen ble omhyggelig notert i Norsk jazzforums lokaler i Tollbugata. Den skjerpert lobbelysten, og ble på ingen måte glemt etter at Valgerd Svarstad Haugland overtok som kulturminister da Kjell Magne Bondeviks H/Kr.F./V-regjering tiltrådte i oktober.

Landsmøte-ønsker

Våren 2001, kort tid etter valgløftene, hadde Norsk jazzforum landsmøte, og valgte Jan Ole Otnæs og Lars Mossefinn til henholdsvis styreleder og nestleder. Landsmøtet bad det nye styret fortsette arbeidet med å styrke både de regionale sentrene og formidlingsvirksomheten, og ønsket seg også en utredning om muligheten for å etablere en nasjonal jazzscene i Oslo. En ny organisasjonsplan for Njf sto også på ønskelista. Styret nedsatte arbeidsgrupper, og i juni 2002 ble resultatene offentliggjort: Norsk jazzforum ønsket å iverksette en ny organisasjonsplan fra 1. september 2002, og å etablere en nasjonal jazzscene i Oslo fra 2003, basert på spillestedene Blå og Smuget.

På dette tidspunktet, juni 2002, var det også klart at valgkamploftene fra våren 2001 hadde vært mer enn tom tungetale. Som det lakonisk står i Norsk jazzforums Årsmelding for 2001:

Styret og administrasjonen deltok i det musikkpolitiske arbeidet overfor departement og storting fram til framlegget av statsbudsjettet høsten 2001. Budsjettet ble vedtatt med en reell økning til jazzområdet på kr. 3 600 000.- som fordelte seg med kr. 2 920 000.- til regionale jazzsentra og kr. 680 000.- til styrking av formidlingsvirksomheten i Norsk jazzforum.

Videre, om etableringen av en nasjonal jazzscene i Oslo:

Selv om Stortingets budsjettflertall ikke ga rom for denne saken i 2003 budsjettet, oppnådde en å få klare flertallsformuleringer i budsjettinnstillingen som et godt grunnlag for det videre arbeidet.

Vi må kunne antyde at «Sentralkomiteen»s lobbyvirksomhet overfor Kulturdepartementet og Stortinget høsten 2001, og videre fram mot revidert statsbudsjett våren 2002, forløp rimelig vellykket.

Ny ledelse, nye tiltak

Ved utgangen av 2001 sluttet generalsekretær Erling Johansen i Norsk jazzforum. Da stillingen ble annonsert ledig i mars, var tittelen tilbakestillt til «Daglig leder», og utpå sommeren ble Tore Flesjø ansatt. Den tidligere Norsk Jazzforbund-lederen og mangeårige sjefen for Kongsberg Jazzfestival hadde svar på rede hånd da han ble intervjuet av Dagbladet i juli:

- Norsk jazzforum fordeler en statsstøtte på om lag 20 millioner kroner pr. år. Hvordan kan pengene best brukes?

- Til å få mest mulig musikk. Visse rammeforutsetninger – lokaler, utstyr, drift – krever noen midler, men jeg vil ha mest mulig penger til musikerne, i form av turnéstøtte, prosjektstøtte og frie midler som kan brukes til gode ad hoc-ideer. Myndighetene har gitt norsk jazz vesentlige løft de siste åra, men i forhold til marked og den store internasjonale interessen for norsk jazz nå, bør økningene definitivt fortsette.

- De viktigste oppgavene nå?

- Å få i gang Nasjonal jazzscene i Oslo fra årsskiftet. Dernest å videreutvikle de regionale jazzsentrene.

- Hva er Nasjonal jazzscene?

- Et regelmessig tilbud om jazz flere dager pr. uke i Oslo. Norske og i en viss utstrekning utenlandske musikere skal slippe til, og publikum skal kunne høre jazz på en tid av døgnet som passer folk flest. Etablering og drift vil kreve en støtte på om lag 10 millioner kroner, og vi jobber for å få den inn på neste års statsbudsjett.

Tore Flesjø tiltrådte stillingen som daglig leder 1. september 2002, samme dag som Norsk jazzforums nye organisasjonsplan trådte i kraft. En noe mindre administrasjon konsentrerte seg nå om det videre arbeidet med den nasjonale jazzscenen og styrkingen av de regionale sentrene, samt den vanlige fordelingen av økonomisk støtte til klubber/musikere/band og turnéproduksjon.

Også nye tiltak kom på plass. Blant dem var et samarbeid med UD om *jazzCD.no*, en trippel-CD med en lang rekke norske band, trykket i et opplag på 3000 og distribuert nasjonalt og internasjonalt til bl.a. klubber og festivaler. Ideen om en promo-CD skulle vise seg bærekraftig, i 2022 kom den 10. utgaven av *jazzCD.no*.

I samsvar med en ny modell for Norsk jazzforums formidlingsvirksomhet ble det 2002 satset ytterligere på samarbeid med institusjoner som Rikskonsertene, Norsk kulturhusnettverk og andre nordiske jazzorganisasjoner. Igangsettelse av et storbandprosjekt i samarbeid med Musikkverkstedordningen, «Nyskrevet musikk for storband», fikk plass på arbeidslista, og det ble samarbeidet med Østnorsk jazzsenter om barnekor-prosjektet «Jazzå er det Julebarn?». Njf tok også initiativ til et møte der utsendinger fra landets jazzfestivaler kom sammen for å utveksle erfaringer og drøfte ulike problemstillinger av felles interesse, og styret kunne ved årsskiftet 2002/2003 konstatere at Jazznytt hadde utkommet med fire nummer og «stabilisert økonomi gjennom nøktern drift» i løpet av året. Men vurderingen av bladets videre drift og eventuelle opprustning fortsatte likevel inn i 2003.

Prøvedrift

Ved inngangen til 2003 var fortsatt opprettelsen av en nasjonal jazzscene i Oslo sak nummer en på Norsk jazzforums prioritetsliste. Og utpå våren «løsnet det». Med en bevilgning på en halv million kroner fra Kulturrådet ble Nasjonal jazzscene satt i gang som et prøveprosjekt, med Blå og Smuget som spillesteder med koordinert jazzaktivitet.

Samme høst ble Bondevik II-regjeringens kulturmelding, «Kulturpolitikk fram mot 2014», lagt fram. Den støttet så vel opprettelsen av en nasjonal jazzscene i Oslo som videreføring av den regionale satsingen i *Improvisasjon sett i system*. Tross den uttalte velviljen, kom Nasjonal jazzscene likevel ikke inn på forslaget til statsbudsjett for 2004.

Prøvedriften fortsatte imidlertid i 2004 med midler fra Kulturrådet. I Oslo hadde det lenge pågått en debatt om hvorvidt etableringen av en nasjonal jazzscene ville forbedre eller forverre tilstanden for de jazz-spillestedene som etter beste evne allerede strevde for å overleve, og i god demokratisk ånd ble også Cosmopolite og Herr Nilsen vurdert innlemmet i Nasjonal jazzscene.

STIFTERNE: I 2006 ble Nasjonal jazzscene formelt stiftet på et møte under Moldejazz. Ex-kulturminister Valgerd Svarstad Haugland, som hadde vært en god støttespiller for etableringen gjennom sitt arbeid med Kulturmeldingen «Kulturpolitikk fram mot 2014», ble den første styrelederen. Daværende Moldejazz-sjef Jan Ole Otnæs (t.v.) ble nestleder og Jon Olav Kringeland var allerede ansatt som daglig leder.

Foto: Terje Mosnes.

Samtidig ble det åpnet for å yte en viss økonomisk støtte til New Orleans Workshop og Kampenjazz.

Etter drøftinger og noe turbulens, ble prøveprosjektet Nasjonal jazzscene i siste halvdel av 2004 likevel en samordning av jazzvirksomheten ved Blå, Herr Nilsen og Cosmopolite, med noe markedsstøtte til New Orleans Workshop og Kampenjazz. Prøveperioden med kulturrådsstøtte fortsatte så gjennom 2005, og både Kulturrådet og Kulturdepartementet uttrykte nå ønske om en tydeligere, mer enhetlig nasjonal jazzscene enn hva samordnet drift på tre ulike steder innebar.

Gjennombruddet kom med revidert statsbudsjett våren 2005. Regjeringen Bondevik bevilget halvannen million kroner til oppstart av Nasjonal jazzscene, og ikke lenge etter kunne Norsk jazzforum fortelle at Cosmopolite i Møllergata

var valgt som spillested. Kulturrådet bladde opp en og en kvart million kroner til opprustning av lokalet, og fra 1. januar 2006 hadde Norge fått sin nasjonale jazzscene i ordinær drift, plassert i Oslo og finansiert over statsbudsjettet. Fire og et halvt års målrettet arbeid, ikke minst lobbyvirksomhet, hadde omsider båret den ønskede frukten, og sommeren 2006 ble Nasjonal jazzscene formelt etablert som en egen stiftelse.

I 2008 måtte Cosmopolite ut av lokalene i Møllergata, og flyttet til Soria Moria på Torshov. Nasjonal jazzscene valgte å forbli i sentrum, og etablerte seg som Nasjonal jazzscene Victoria i de nåværende lokalene på Karl Johan. De tidligere partnerne har likevel beholdt noe av samarbeidet etter skilsmissen – enkelte utenlandske stjerner spiller fortsatt annenhver gang på Cosmopolite og Nasjonal jazzscene når de er innom Oslo – og med helt ulike profiler har begge stedene i årene etter utgjort attraktive tilbud til et stort konsertpublikum. Kanskje kan det i ettertid kalles en vann/vinn-historie?

Faksimile fra Dagbladet 12. september 2005.

5. Stabilisering, styrking og evig pengejakt

Gjennom 25 år er det blitt bevilget stadig mer penger over offentlige budsjetter til jazzformål i Norge, som resultat av langsiktig og tidkrevende lobbyarbeid. I perioden 1997-2022 har Norsk jazzforums styre og administrasjon måttet forholde seg til 13 kulturministre og deres statssekretærer i åtte ulike regjeringer.

Tekst av **Terje Mosnes**

- Å styrke de regionale jazzsentrene.
- Å etablere en nasjonal jazzscene i Oslo.
- Å stabilisere og styrke nettverket av jazzklubber/spillesteder.

Kjente toner fra nær fortid? Fra Norsk jazzforum ble etablert i 1997 og fram til 2004/2005, var dette definisjonen av «prioriterte oppgaver». I allfall i kortversjon. En litt lengre versjon kunne vært:

- Å drive påvirkningsarbeid overfor Kulturdepartementet, Stortingets kulturkomité, kommunale og fylkeskommunale myndigheter, Norsk kulturråd og alle andre offentlige pengesekker for å skaffe mer penger til å styrke de regionale jazzsentrene, etablere en nasjonal jazzscene i Oslo samt stabilisere og styrke nettverket av jazzklubber/spillesteder.

Prioriterte oppgaver springer oftest ut av prioriterte målsettinger. Siden 2007 har Norsk jazzforum definert sine primære mål som: «...å bidra til at jazz spres til et bredest mulig publikum i Norge, markere norsk jazz nasjonalt og internasjonalt samt jobbe for styrkede rammebetingelser», og denne primærmålsetningen har gjort at Norsk jazzforums primæroppgave alltid har vært å skaffe stadig flere offentlige penger til jazzformål. Både til den regulære virksomheten i Norsk jazzforum, den som kommer til syne i årsregnskapene,

ÅPEN DØR: – Er det noen vi kan samarbeide med? Tore Flesjø var daglig leder i Norsk jazzforum fra 2002 til 2015, en periode der samarbeidet mellom jazz-, rock- og folkemusikk-organisasjonene tok av, og ga gode resultater. *Foto: Terje Mosnes.*

og til virksomheten i de selvstendige, eksternt finansierte institusjonene som eksempelvis Nasjonal jazzscene og de regionale jazzsentrene. Å skaffe disse pengene har vært (og er fortsatt) en krevende jobb, ikke minst fordi den sjelden har kunnet foregå i et langsiktig forutsigbart politisk klima.

I perioden 1997-2022 har Norsk jazzforums styre og administrasjon måttet forholde seg til 13 kulturministre og deres statssekretærer i åtte ulike regjeringer, samt til minst sju «besetninger» i den stortingskomiteen som har hatt kulturpolitikk som ansvarsområde. Siden det å få på plass bevilgninger over statsbudsjettet nesten alltid handler om utrettelig lobbyvirksomhet overfor departement og stortingskomité, har dette demokratisk/byråkratiske mangfoldet unektelig satt krav til jazzlobbyistenes strategi og tilpasningsevne. To årlige «lottotrekninger» – regjeringens forslag til statsbudsjett for kommende år (høst) og behandlingen av revidert nasjonalbudsjett (vår) – har lagt de sterkeste økonomiske premissene for Norsk jazzforums aktivitet fra år til år, og mens noen statsbudsjetter har vært gode «jazzbudsjetter» med betydelige påplussinger, har andre vært mer eller mindre indeksregulerte «status quo-budsjetter».

BUDDY: Årlig utdeling av Buddy-prisen, norsk jazz' høyeste utmerkelse, er en av Norsk jazzforums mange oppgaver. Eldbjørg Raknes, her i Trondheim i 2014, fikk prisen i 2011. *Foto: Terje Mosnes.*

Den lange linjen er likevel klar: Gjennom 25 år er det blitt bevilget stadig mer penger over offentlige budsjetter til jazzformål i Norge. Selv om veksten ikke kommer til uttrykk i Norsk jazzforums årsregnskaper, har organisasjonens bevisstgjøringsarbeid overfor de bevilgende myndigheter i høy grad bidradd til at de regionale jazzsentrene, Nasjonal jazzscene, Trondheim Jazzorkester og en rekke festivaler i dag mottar økonomisk støtte fra andre ordninger enn via Norsk jazzforum.

Det går an å se Norsk jazzforums landsmøte på Voss våren 2005 som en overgang mellom «etableringsfase» og «videreutviklingsfase». Selv om den offentlige økonomiske støtten til Nasjonal jazzscene og de regionale jazzsentrene fortsatt ikke var på ønsket nivå, var begge deler på dette tidspunktet anerkjent som «støtteverdige» tiltak med forholdsvis trygg framtid på budsjettene. Det samme gjaldt for Norsk jazzforums ordinære drift med blant annet viderefordeling av økonomisk støtte til enkeltmusikere, band, klubber og festivaler, turnévirksomhet, arrangering av sommerkurs, Vinterjazz, Årets Unge Jazzmusiker-konkurransen, kåring av Årets jazzklubb, utdeling av Buddy-prisen o.a.

Med Nasjonal jazzscene og de regionale sentrene mer eller mindre på plass, åpnet det seg muligheter for nye tiltak. 2004-utredningen *Store jazzensembler – dynamiske og forutsigbare*, tok til orde for en kraftig opptrapping av storbandsatsingen, noe som blant annet utløste en økning av Kulturrådets jazzensemblestøtte og førte Trondheim Jazzorkester inn som fast post på statsbudsjettet i 2007.

Men minst like viktig ble etableringen av *Samstemt*-samarbeidet med Landslaget for Spelemenn, NorgesNettet, Norsk Folkemusikk- og Danselag, Norsk Rockforbund samt FONØ og innledningsvis også GramArt. Tiltakspakken *Samstemt 2005 – første steg på veien* var organisasjonenes felles innspill til Bondevik II-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2005, og ble videreutviklet som et felles svar på invitasjonen/utfordringen i det såkalte Kulturløftet.

Kulturløftet var det første formelle samarbeidet mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti før stortingsvalget i 2005. I det 15 punkters rødgrønne manifestet forpliktet partiene seg til å øke kulturbudsjettet til 1 prosent av statsbudsjettet innen 2014, hvis de vant valget. Ett av de 15 punktene var *Satsing på norsk musikk*.

De rødgrønne vant stortingsvalget høsten 2005, og Stoltenberg-regjeringens kulturminister, Trond Giske, lot organisasjonene forstå at han var innstilt på å lytte til og i stor grad etterkomme godt begrunnede krav og ønsker om økte bevilgninger og mindre sjangerdiskriminering i musikklivet. Han lot dem også forstå at de ville nå lengst ved å opptre samlet og vektlegge

tiltak som kunne gi synergieffekt – komme både rock, jazz og folkemusikk til gode. Norsk jazzforum ble hoveddrivkraften i det mangeårige Samstemt!-samarbeidet som fulgte, og da Giskes stortingsmelding nr. 21 2007/08, *Samspill - et løft for rytmisk musikk*, kom i 2008, følte både Norsk jazzforum og Samstemt!-partnerne at de var blitt hørt.

Fra 2002 til 2015, altså gjennom hele Samstemt!-perioden, var Tore Flesjø daglig leder for Norsk jazzforum. De følgende avsnittene er hentet fra et intervju han ga til jazzinorge.no da han gikk over i pensjonistenes rekker:
Når tid og tilfældigheter spiller på lag, kan uante muligheter åpne seg. Omtrent samtidig som Tore Flesjø overtok ledelsen av jazz-Norges interessekamp

SAMSTEMT!: Samstemt!-samarbeidet varte fra 2004 til 2014 og resulterte i flere innspill, utredninger og budsjettkommentarer fra musikkorganisasjonene til de bevilgende myndigheter.

overfor kulturmyndighetene, begynte kulturpolitikere i SV, Senterpartiet og Arbeiderpartiet å sondere mulighetene for et kulturpolitisk samarbeid fram mot stortingsvalget i 2005. Det resulterte i Kulturløftet, og bante også vei for det rødgrønne regjeringssamarbeidet som under særlig Trond Giskes, deretter Anniken Huitfeldts kulturministerperioder snudde opp-ned på store deler av norsk kulturfinansiering. I disse åra, der jazz, rock og folkemusikk ble tatt inn i bevilgningsvarmen på en måte som savner sidestykke, opptrådte Tore Flesjø som en særdeles aktiv lobbyist i Giske-sfæren, og dukket ikke sjelden opp sammen med SV-politiker og musikkaktivist Magnar Bergo i løsningsorientert nærhet av den hyppig utegående ministeren.

– En lobbyvirksomhet som både var seriøs og morsom, sier Flesjø. – Det veldig positive med Giske og systemet rundt ham var at de var så åpne for å få vite hva kulturlivet ønsket seg eller trengte. De ivret for dialog, trakk folk til seg og spurte: «Hvordan bør vi gjøre dette, hva er best framover nå?», og vi så at svarene våre ble reflektert i utredninger og forslag. I tillegg ble vedtakene effektivt relativt fort, siden Giske var en sånn handlingens mann.

– Forslag og vedtak havnet ikke i en skuff?

– Nei, det må ha vært få skuffer i Giske-systemet. Men en annen side av saken ble også viktig, Giske stilte krav om at flere musikkjangre skulle samarbeide. Det førte til at først og fremst folkemusikken, jazzen og rocken måtte sette seg ned og snakke sammen, og vi utviklet flere fellesforslag underveis. Vi ble nok mer sentrale enn vi hadde forestilt oss, men vi tok ting på alvor og arbeidet mye.

– Det er vel ikke tvil om at det var Jazzforum som ble «musikklokomotivet» i kommunikasjonen med både Kulturrådet og Kulturdepartementet? Og som innspiller til stortingsmeldingen «Samspill» i 2008?

– Jeg tør jo nesten ikke å si det, men det er ingen tvil om det. Det var fordi vi på det tidspunktet var best utviklet organisatorisk, hadde klare mål, tok en ting av gangen, var tydelige på hva som skulle til og oppnådde resultater. Rocken, for eksempel, var på den tida prinsipielt motstander av Kulturrådet, og måtte omvendes – «hør her, hvis vi gjør sånn og sånn, får vi de og de mulighetene». Jeg husker til og med at jeg sa til dem: «Kall nå for søren noe av den avanserte musikken dere for kunstmusikk, da!» Det ville de jo helst ikke, men på det på det tidspunktet kom den fantastiske Monica Larsson inn og brakte en smilets politikk inn i rockesystemet. Hun bidro sterkt; rocken, jazzen og folkemusikken jobba tett sammen og ga og tok hele veien, og det ga enorme resultater. Vi var veldig tett på beslutningstagerne, og det var lurt å være parat, for å si det sånn. Når man visste at Giske og hans team var på byen en kveld, eller at det foregikk viktige møter et sted, var det mildt sagt ikke dumt å møte opp. Vi fikk løst en del spørsmål uformelt på den måten.

Tore Flesjø var daglig leder i tolv og et halvt år, i styreledelsen var kontinuiteten noe mindre. På landsmøtet på Voss våren 2005 overtok Harald Devold som styreleder etter Jan Ole Otnæs, som da var sjef for Moldejazz, men fortsatte som nestleder. I 2007 ble Devold avløst av Odd Erik Hansgaard, som fikk med seg Bugge Wesseltuft som nestleder. Denne lederduoen satt til 2013, og Wesseltuft fortsatte også som nestleder i Kristin Danielsens lederperiode (2013-2015).

I 2015 ble både styre- og administrasjonsledelse fornyet. Gry Bråtømyr ble ansatt som daglig leder, Ingrid Brattset ble valgt til ny styreleder, med Anders Lønne Grønseth som ny nestleder. Duoen Bråtømyr/Brattset utgjør stadig Norsk jazzforums ledelse, mens Håkon Kornstad (2017-19) og Stian Westerhus (2019 - dd) i tur og orden har bekledd nestledervervet i styret etter Lønne Grønseth.

Gry Bråtømyr og Ingrid Brattset overtok en organisasjon som hadde lyktes med mye i løpet av sine 18 år. Veksten i antall medlemmer fra 1997 via 2005 til 2015 forteller om det:

Jazzklubber: 52 - 66 - 83

Storband: 65 - 95 - 124

Festivaler: 10 - 24 - 23

Musikere: 236 - 407 - 644

Regionale jazzsentre: 0 - 5 - 5

Men stor vekst medfører også seire som skal forsvares og etablerte strukturer som skal vedlikeholdes. Norsk jazzforums årsmeldinger fra 2005 og fram til 2021 forteller om både det og om nye ideer og utfordringer, mer om dette i neste kapittel.

Våren 2015 fikk Norsk jazzforum både ny daglig leder og styreleder. Her er daglig leder og det nyvalgte styret samlet under landsmøtet samme år. Fra venstre: Bjørnar Vasenden, Ståle Liavik Solberg, Brynjar Rasmussen, Ingrid Brattset, Gry Bråtømyr, Tollef Østvang, Trude Storheim, Sigrun Tara Øverland, Inger Haugan Aasland og Anders Lønne Grønseth.

6. Veien mot «det store vi»

Etter vinteren 2015 ble Gry Bråtømyr ansatt som daglig leder i Norsk jazzforum etter Tore Flesjø. Bare noen uker seinere ble Ingrid Brattset valgt til ny styreleder etter Kristin Danielsen. Her deler de noen tanker om Norsk jazzforums oppgaver som hele jazzfeltets medlemsorganisasjon, og som en aktiv pådriver i hele det frie feltet i kultur-Norge.

Tekst av **Terje Mosnes**

Etter vinteren 2015 ble Gry Bråtømyr ansatt som daglig leder i Norsk jazzforum etter Tore Flesjø. Bare noen uker seinere ble Ingrid Brattset valgt til ny styreleder etter Kristin Danielsen, på et landsmøte (Bodø) der det skjedde flere endringer i styret.

De to nye lederne tiltrådte sine verv med solid faglig bakgrunn. Ingrid Brattset kom med mer enn 20 års erfaring fra klubb- og festivalarbeid, utredningsarbeid, leder for lokale og sentrale jazzorganisasjoner og med sentrale roller i tre av

LEDERDUO: Norsk jazzforums styreleder Ingrid Brattset og daglig leder Gry Bråtømyr.
Foto: Norsk jazzforum

LEDERSKIFTE: Under landsmøtet i Bodø i 2015 overtok Ingrid Brattset (til høyre) som styreleder i Norsk jazzforum etter Kristin Danielsen. Foto: Pål Buset/Norsk jazzforum

fem regionale jazzsentre. Gry Bråtømyr hadde bred erfaring som arrangør, artistmanager og aktør i platebransjen, og som fagansvarlig og konstituert leder i Norsk Rockforbund/Norske Konsertarrangører hadde hun hatt kontorfellesskap og nært interessepolitisk samarbeid med Norsk jazzforum i en årrekke. Hun kjente også organisasjonen fra et engasjement som turnélegger.

Bråtømyr og Brattset kom til et Norsk jazzforum med en medlemsmasse som besto av 644 profesjonelle musikere, 91 musikkstudenter, 23 festivaler, 83 klubber, 124 storband og fem regionale jazzsentre. Antallet festivaler og regionale jazzsentre hadde stått stille i 10 år, mens antallet musikere, klubber og storband hadde økt kraftig. Hva oppfattet de to nye lederne som jobb nummer 1 da de kom i gang?

Ingrid Brattset: – Siden vi begge to var opptatt av de regionale jazzsentrene, gikk vi veldig fort i dialog med dem for å få til et enda bedre «vi» enn vi hadde hatt før.

Gry Bråtømyr: – Jeg kom til en administrasjon som i mange år hadde gjort en kjempejobb overfor Stortinget, Kulturdepartementet og Kulturrådet for å få opp driftstilskuddet og sikre stadig bedre rammevilkår. Min motivasjon da jeg startet i jobben var selvsagt å fortsette den utviklingen, men jeg så også at Norsk jazzforum hadde et veldig godt skjelett som ikke helt var utstyrt med de musklene det burde hatt.

– Hva var skjelettet? Og musklene?

GB: – Skjelettet var hele jazzfeltet samlet i én medlemsorganisasjon – arrangørene, musikerne, storbandene, de frivillige og de profesjonelle, de fem regionale jazzsentrene, Nasjonal jazzscene, Jazznytt. Men så opplevde jeg

veldig fort at det var litt for stor avstand mellom de ulike medlemsgruppene. At musikerne var «vi» og de andre var «de der borte».

Egentlig hadde jeg registrert det også før jeg begynte i denne jobben, at det ikke var noe sterkt «vi» eller «oss» blant medlemmene i Norsk jazzforum. Det var mer at musikerne og klubbene, musikerne og festivalene, kunne oppfatte hverandre som motpoler. Min tanke ble at vi måtte kunne jobbe bedre sammen for én felles interesse, og at det ville gi oss større muskler i kampen for bedre rammevilkår for alle parter.

- Høyere honorarer for musikerne må nødvendigvis bety høyere honorarutgifter for klubber og festivaler. Et vrient utgangspunkt for felles interesse, selv når alle parter er medlemmer i den samme organisasjonen?

GB: – Det var Norsk jazzforum som foreslo en minstesats for musikerhonorarer, noe CREO fikk gjennomslag for som en fagorganisasjon. Da var det mange klubber som fortvilte: «Hvordan skal vi kunne booke en septett hvis hver musiker skal ha 4300 kroner i honorar? Det blir jo helt umulige billettpriser?» Musikerne var like fortvilte: «Vi tør ikke be om et så høyt honorar, vi vet jo at klubben sliter...»

For å få partene til å snakke sammen, la jeg Norsk jazzforums musikermøte og klubbmøte på samme tid og sted, sånn at musikere og arrangører kunne sette seg ned og snakke sammen om dette og liknende problemer. På den måten ble det lettere å definere felles problemstillinger, og innse at løsningene ligger i å jobbe sammen for å bedre rammevilkårene for arrangørene og dermed også musikerne.

SAMLENDE: Gry Bråtømyr ønsker musikere og arrangører velkommen til det første felles medlemsmøtet i 2016. I bakgrunnen et samtalepanel med musikerne Tollef Østvang og Hayden Powell, Jon-K Johnsen fra Kampenjazz samt Inger Haugan Aasland (skjult bak Bråtømyr) fra Arendal Jazzklubb. Foto: Norsk jazzforum

- Hva med de regionale jazzsentrene og kommunikasjonen med dem?

GB: – For meg ble det ekstremt viktig å ha faste møter med dem. De regionale jazzsentrene er jo produserende enheter som legger turneer, drifter både store ensembler og ungdomsensembler og står for mye produktiv produsentaktivitet. For oss som jobber interessepolitisk overfor bevilgende myndigheter for å bedre rammevilkårene for medlemmene våre, er det helt avgjørende å kunne lytte til hva jazzsentrene har å melde. Norsk jazzforum skal være også deres interessepolitiske talerør, og vi skal kunne styrke dem også i deres arbeid overfor departement, kommuner og fylkeskommune.

Disse faste møtene var også med på å systematisere dialogen mellom de regionale jazzsentrene. Vi begynte å få flere saker som vi kunne løfte i fellesskap, som eksempelvis satsingen på et stort, profesjonelt jazzensemble i hver region.

- Var de regionale jazzsentrene så ferdig utbygde i 2015 at de kunne være fornøyde? Selv om de ikke var i nærheten av å ha oppnådd den offentlige finansieringen som *Improvisasjon sett i system* hadde lagt opp til da Norsk jazzforum ble startet?

IB: – Nei, og noe av forklaringen er at verken kommuner eller fylkeskommuner har fulgt opp som forutsatt. Til spørsmålet om jazzsentrene var fornøyde: Det kommer litt an på hva slags ambisjoner de selv har. Sentrene har nå iallfall stabilitet i daglig ledelse, de kjenner hverandre og systemene der de holder til, og de tøffeste diskusjonene sentrene imellom var over i 2015. De er jo der med hvert sitt styre, og er seg veldig bevisst at de er selvstendige organisasjoner, selv om de er medlemmer i Norsk jazzforum.

GØY OG GLEDE: Gry Bråtømyr og Ingrid Brattset på Victoria med blomster og gode ord til Nasjonal jazzscenes Jan Ole Otnæs ved jazzscenens 10-årsjubileum i 2018. Foto: Terje Mosnes

- Var de regionale jazzsentrene etter vår målestokk fortsatt underfinansierte da dere begynte å jobbe med dem i 2015?

IB: – Ja. Og særlig et par av sentrene er vant til å greie seg med veldig lite. De får utrolig mye ut av det lille tilskuddet de har. Jeg var styreleder i Østnorsk jazzsenter før jeg kom inn her, og der ble det nødvendig å prosjektfinsiere ganske mye aktivitet.

- Fordi de bevilgende myndigheter foretrakk å støtte enkeltstående prosjekter framfor å gi faste tilskudd til institusjoner, som Østnorsk jazzsenter?

IB: Ja, det var rådende politikk, både i Oslo og nasjonalt. Østnorsk jazzsenter er et eksempel på en organisasjon som har fått opp sin egen økonomi gjennom prosjektfinsiering, og som har fått veldig mye ut av det.

- Er det andre enkeltsaker dere vil trekke fram fra deres «regjeringstid» i Norsk jazzforum? Ut over faste oppgaver som kåring av Årets jazzklubb, Årets Buddy-prisvinner, det internasjonale arbeidet, der JazzAhead-satsingen i 2019 er et naturlig høydepunkt, og selvsagt tildelingen av diverse støttemidler?

IB: – Arbeidet med få oppfinansiert de regionale jazzensemblene har vært en viktig sak siden den satsingen ble enstemmig vedtatt på årsmøtet i Bergen i 2017.

- Hva er status i den saken nå?

GB: –Vi ønsker å få Trondheim Jazzorkester, Vestnorsk Jazzensemble, Nordnorsk Jazzensemble, Scheen Jazzorkester og Oslo jazzensemble, pluss vokalensemblene Trondheim Voices og Oslo 14, inn som faste poster på statsbudsjettet, i likhet med symfoniorkestrene og andre ensembler i det klassiske feltet. I dag er de finansiert gjennom Kulturrådet, og må søke hvert år om midler fra en pott der det er mange om beinet. Vi har nikkende enighet fra alle bauger og kanter om å få dem over på statsbudsjettet, men regjeringen og Kulturdepartementet sitter med prioriteringslista foran seg, og der ligger selve nøkkelen. Mitt håp for de regionale jazzensemblene er at de skrives inn på statsbudsjettet som ledd i styrkingen av det frie feltet. Da blir de riktig nok mer «institusjoner», men er fortsatt del av det frie feltet.

- Medlemskapet i «Foreningen Balansekunst» er stadig viktig for Norsk jazzforum?

GB: – Kjemp viktig. Norsk jazzforum var i sin tid blant stifterne av foreningen som nå har over 120 organisasjoner fra hele kulturfeltet som medlemmer, og vi har holdt arbeidet for et likestilt og mangfoldig arbeidsliv høyt i hevd. Camilla Slaattun, kommunikasjonsansvarlig her i Norsk jazzforum, skal ha mye av æren for det, og for at vi er den musikk-organisasjonen jeg kjenner til som lengst har hatt kjønnsbalanse som et mål i strategiplanen. Vi har jobbet veldig taktfast med å måle andelen kvinnelige musikere og bandledere hvert eneste år,

kanskje til litt frustrasjon for festivaler, storband, klubber og bandleidere, som må ta tellejobben. Men det har vært en bevisstgjøring som har dratt i riktig retning, og som organisasjon har vi tatt «Balansemerket», merkeordningen i Balansekonsts arbeid mot seksuell trakassering og diskriminering i kulturlivet. I de tre-fire siste årene har vi også jobbet med temaer som mangfoldsledelse og bærekraft, overbyggende målsettinger som alle jobber med, men som er kjempeviktige for vår del og som vi prøver å jobbe systematisk for å nå.

IB: – Vi har møter med både musikere, arrangører og storband, og tar opp disse temaene for å prøve å inspirere dem. Vi kan ikke instruere dem med mindre vi har økonomiske incentiver for det, og det er det ikke alltid at vi har, men motivasjonsarbeidet for å få dem til å følge opp, er viktig.

– Flere saker som peker seg ut som spesielt viktige framover?

IB: – Jeg ønsker at vi skal gå enda sterkere inn i arbeidet overfor Stortinget, Kulturdepartementet og Kulturrådet for å sikre bedre økonomiske rammer for hele det frie feltet, som jazzen er en del av.

GB: – Pandemien tydeliggjorde at det må et løft til for det frie feltet. Vi ser at institusjonene har klart seg, og nå trenger vi en tverrpolitisk forståelse for at diskrimineringen i dag går mellom det institusjonaliserte feltet og det frie feltet. Nå er det det frie feltets tiår, det sier Høyre, det sier Venstre og det sier Arbeiderpartiet, men nå må de vise det når forslaget til statsbudsjett skal behandles til høsten.

IB: – Vi må se på arrangørnettverket vårt, dvs. helårsarrangørene. Utenom Oslo og de store byene er det utrolig sårbart. Vi har et klubbssystem med dyktige arrangører som har holdt på i tre fjerdedeler av livet, og nå må vi passe på at ikke spillesteder forsvinner på grunn av arrangører som ikke orker lenger.

– Hvordan?

IB: – Vi skal løfte blikket og se på klubbkonseptet vårt. Vi må ta med oss alle kvalitetene derfra, men også våge å se på de problematiske punktene. Høy alder og fallende energi på arrangørsiden er en trussel, men det kan også bety en styrke hvis det åpner for å slippe til nye folk som har lyst til å være med på å drive en jazzklubb med for eksempel en litt annerledes musikalsk profil. Hele klubbnettverket, bortsett fra i de største byene, består jo av frivillige, og de skal ha lyst og mot for å gå inn og jobbe videre.

Jeg tror også at vi blir nødt til å tenke litt på hvordan vi utvikler spillestedene. Klubbkonseptet er bra, men kanskje får vi musikken vår ut til et større publikum ved å åpne opp flere steder for jazz, det være seg biblioteker, kjøpesentre der det måtte være mulig, eller andre steder der mange folk ferdes.

GB: – Vi trenger å snakke om økonomien i arrangørfeltet. Den må styrkes, både fordi det må gå rundt på arrangørsiden, og fordi arrangørøkonomien er så viktig for hele kunstnerøkonomien.

LOBBYING FOR FELTET: Gry Bråtømyr deltar hvert år på høringer i Stortinget om Statsbudsjettet. Her hos Familie- og kulturkomiteen i 2017. (*skjermdump*)

– Har dere kulturministerens øre i disse problemstillingene?

GB: – Hun skjønner hva vi snakker om. Det vi helst vil ha, er en offentlig kartlegging av hele kulturfeltet i form av en NOU (Norges offentlige utredninger) med sikte på å styrke det frie feltet – arrangørene og kunstnerne. Det er en omfattende prosess, og vi får den kanskje neppe, men det kan bli en stortingsmelding.

– Mens dere venter, kan dere jo glede dere over fjorårets medlemsundersøkelse (Telemarkforskning) som viser at Norsk jazzforum gjennomgående har en veldig fornøyd medlemsmasse? Mye har tross alt kommet på plass gjennom disse 25 årene?

IB: – Ja, mye positivt har skjedd. Og det spirer og gror, ikke minst blant unge, dyktige musikertalenter.

GB: – Hver gang vi har regionledermøte og medlemsmøter og jeg sitter og hører om all den yrende aktiviteten, tenker jeg: Fy søren, hvor mye fint som skjer der ute i nord og sør, øst og vest. Men samtidig har vi utfordringer så det holder nå etter pandemien, så det blir viktigere enn noen gang å kjempe for alt av rammevilkår på feltet vårt.

Ved utgangen av 2021 besto Norsk jazzforums medlemsmasse av 706 ordinære musikermedlemmer, 80 studentmedlemmer (musikere), 90 klubber, 28 festivaler, 145 storband, 5 regionale jazzsentre og 1 utdanningsinstitusjon.

Hvis du ønsker mer informasjon om Norsk jazzforum, klikk på Norsk jazzforum oppe til høyre på denne siden, og videre på henvisningene eller streksymbolet opp mot det høyre hjørnet. Her finner du vedtekter, formålsparagraf, strategiplaner, årsmeldinger, landsmøteprotokoller, årsregnskap etc.

25 år som
Norsk
jazzforum
1997
↓
2022

NOTAT fra Norsk jazzforum, Nordnorsk jazzsenter, Midtnorsk jazzsenter, Vestnorsk jazzsenter, Sørnorsk jazzsenter og Østnorsk jazzsenter.

Regionale jazzensembler

Et samlet jazzmiljø ser fram til et løft for det frie musikkfeltet. Ett tiltak bør være å sikre profesjonelle produksjons- og arbeidsvilkår for frilansmusikere i de regionale jazzensemblene.

Norsk jazzforum og de fem regionale jazzsentrene ber om en samlet statlig finansiering på 21 mill. kr til fem jazzorkestre og to jazzvokalensembler:

Kap. 323, post 60 Landsdelsmusikerordningen: økt ramme kr 3 mill.:

- Nordnorsk jazzsenter: Nordnorsk Jazzensemble (kr 3 mill.)

Kap. 320, post 75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.: økt ramme kr 18 mill.:

- Midtnorsk jazzsenter: Trondheim jazzorkester og Trondheim Voices (kr 6 mill.)
- Vestnorsk jazzsenter: Vestnorsk Jazzensemble (kr 3 mill.)
- Sørnorsk jazzsenter: Scheen Jazzorkester (kr 3 mill.)
- Østnorsk jazzsenter: Oslo jazzensemble og vokalensemblet Oslo 14 (kr 6 mill.)

Bakgrunn for regionale jazzsentre

Kulturmeldingen *Kultur i tiden* (Stortingsmelding nr. 61, 1992/1993) slo fast at:

Norge har i dag flere jazzmusikere i verdensklasse, og norsk jazz har en høy stilling internasjonalt (...) Departementet ser ingen grunn til at denne avanserte og etablerte musikkformen skal behandles så forskjellig fra andre musikkformer på høyt nivå, som tilfellet er i dag (...).

I perioden 1996-1998 etablerte jazzmiljøet, etter anbefaling fra Kulturdepartementet og Norsk Kulturråd, fem regionale produksjons- og kompetansesentre for jazz og improvisert musikk: Nordnorsk jazzsenter, Midtnorsk jazzsenter, Vestnorsk jazzsenter, Sørnorsk jazzsenter og Østnorsk jazzsenter. De regionale jazzsentrenes hovedoppgave er å produsere ny musikk, skape konserter og turneer, samt drive jazzensembler og -orkestre som møter et bredt publikum over hele landet.

De regionale jazzsentrene er organisert som ideelle stiftelser/foreninger. Sentrene har ikke erverv til formål, det tas ikke ut overskudd eller bonus, og eventuelle overskudd går tilbake til formålet. Det offentlige har stor grad av innsyn i, og kontroll med, vedtekter, formål, innretning og drift av jazzsentrene, og dermed også jazzensemblene. Slik sikres myndighetenes og jazzmiljøets påvirkningsmuligheter, i kombinasjon med armlengdes avstand til kunstneriske beslutninger og avgjørelser.

Om regionale jazzensembler

Regionale jazzensembler bestiller, utvikler og framfører ny, norsk musikk. Samlet engasjerer fem jazzorkestre og to vokalensembler minst 200 frilansmusikere og -komponister hvert år. Virksomheten skaper spilleoppdrag for jazzmusikere bosatt over hele landet.

Ensemblene samarbeider med norske og internasjonale festivaler, konsertarrangører, kunstarenaer og kulturprodusenter. Gjennom mer enn 20 års drift har jazzsentrene etablert omfattende turnénettverk hvor unge lovende musikkscapere og -utøvere presenteres side om side med etablerte og renommerte jazznavn. Ensemblene har også turnert inn- og utland med store internasjonale musikere og komponister som Chick Corea, Pat Metheny og Maria Schneider, ved siden av å motta internasjonale priser og positive kritikker for utgivelser. Blant annet kåret magasinet New York City Jazz Record nylig Trondheim jazzorkester og Vestnorsk jazzensembles utgivelser til to av fjorårets fem beste plater for store jazzband.

Behov for stabile strukturer over hele landet

I dag mottar fem av sju regionale ensembler kortsiktige prosjekttilskudd fra et underfinansiert Kulturfond. **Fondet er uhyre viktig for nyskaping og utvikling av kunstnerskap i det frie musikkfeltet. Et løft for nettopp det frie musikkfeltet, gjennom en substansiell økning av Kulturfondet, flere kunstnerstipend til musikere og musikkscapere m.m., må bli en kulturpolitisk hovedprioritet framover.**

Samtidig er det også behov for å sikre profesjonelle produksjons- og formidlingsvilkår for jazzmusikere gjennom stabile strukturer i et landsdekkende nettverk av jazzensembler, slik eksisterende strukturer for nasjonale og regionale orkestre og kompanier for klassisk musikk, opera og teater er bygd opp.

I forbindelse med Norsk kulturråds evaluering av post 74 og de regionale jazzsentrene fra 2004, konkluderte Anne Danielsen blant annet med:

Det er generelt store utfordringer knyttet til driften av større ensembler for jazz da ensemblefeltet for jazz generelt synes å være kraftig underfinansiert. De regionale jazzsentrenes økonomi tåler ikke drift av et regionalt ensemble, og de regionale ensemblene er i dag fullstendig avhengig av Kulturfondets ensemblestøtte. Dersom man skal ha større ensembler i de regionale jazzsentrenes omland, noe som synes gunstig fordi det samler regionens musikere om felles kunstneriske prosjekter, synes det derfor høyst påkrevd med en mer forutsigelig og langsiktig tilskuddsordning (...).

Danielsens konklusjon understøttes i Jørgen Langdalens utredning om musikkensemblerne i Norge, *Musikkliv og musikkpolitikk*, Norsk kulturråd, 2.utgave 2008:

Mange ensembler driver en langsiktig eller permanent virksomhet som i betydelig grad bidrar til å oppfylle de musikkpolitiske målene, og som samtidig har store kostnader og begrensede muligheter til å hente inntekter i markedet. Disse ensemblene trenger både sterkere og mer forutsigelig offentlig finansiering.

Den nylig lanserte kunstmeldingen, *Kunstnarkår*, slår fast at kunstnerpolitikken skal legge til rette for levende kunstmiljø i hele landet. Videre skal kunstnere i enda større grad enn i dag kunne jobbe og skape i lokalsamfunn i hele landet, og offentlig kunstpolitikk skal innrettes på en slik måte at mangfoldet av kunstuttrykk kan vokse fram på like vilkår.

Jazzfeltet har bygd opp en kostnadseffektiv organisering av sju store jazzensembler med base i fem regioner. Ensemblene holder høy kunstnerisk kvalitet innen et bredt musikalsk sjangeruttrykk, og kan vise til omfattende virksomhet i inn- og utland. Virksomheten bidrar til økt kunstneretthet over større deler av landet.

Norsk jazzforum og de fem regionale jazzsentrene har siden 2017 løftet behovet for å sikre profesjonelle produksjons- og formidlingsvilkår for jazzmusikere gjennom stabile strukturer i jazzensemblene underlagt jazzsentrene.

Vi har i lengre tid vært i dialog med Kulturdepartementet der vi ber om friske statlige driftsmidler til syv regionale jazzensembler fordelt over KUD kap. 323/post 60 og 320/post 75 i størrelsesorden kr 3 mill. per ensemble, til sammen kr 21 mill. Midlene som per i dag er tildelt regionale jazzensembler via Kulturfondet (8 mill) bør forbli i fondets ordning som virksomhetstilskudd til musikere.

Oslo, 29. august 2023

På vegne av Nordnorsk jazzsenter, Midtnorsk jazzsenter, Vestnorsk jazzsenter, Sørnorsk jazzsenter og Østnorsk jazzsenter

Gry Bråtømyr
Norsk jazzforum

Vedlegg:

Oversikt over

- gjeldende tildelinger til regionale jazzensembler fra Kulturfondet
- statlige bevilgninger til ulike musikkvirksomheter

Vedlegg

Statsbudsjett 2023 (dvs ikke medregnet prisjustering bevilget i revidert statsbudsjett 2023):

Kap. 320, post 75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m. – totalt 36 250

Tiltak	Tilskudd 2022	Tilskudd 2023 (i 1 000 kr)
Det Norske Kammerorkester*	10 955	10 880
Det Norske Solistkor*	11 515	11 555
Edvard Grieg Kor	7 980	8 220
Trondheimsolistene	5 430	5 595

Kap 323, Post 70 Musikk. og scenekunstinstitusjoner – totalt 1 413 615 i 2023

Arktisk filharmoni	68 495	70 515
Bergen Nasjonale Opera	22 685	23 355
Den Norske Opera og Ballett	685 300	705 500
Det Norske Blåseensemble	27 570	28 385
Musikkselskapet Harmonien	149 350	155 860
Opera Nordfjord*	5 450	5 410
Opera Rogaland	2 885	2 970
Opera Trøndelag	5 035	5 185
Opera Østfold	6 525	6 715
Operaen i Kristiansund	17 930	18 460
Oscarsborg-Operaen	4 870	5 015
Oslo-Filharmonien	181 285	186 630
Ringsakeroperaen	4 740	5 480
Stavanger symfoniorkester*	92 615	95 045
Trondheim Symfoniork. & Opera	96 250	99 090

*prosjektstøtte til mangfolds- og inkluderings tiltak ble videreført fra 2022 til 2023 med finansiering fra spillemidler

Til sammenligning mottok de regionale jazzensemblene følgende prosjekttilskudd til konsert- og turnévirkosomhet fra Norsk kulturfond, kap. 320, post 55 - totalt 8 000 i 2023

	2022	2023 (i 1 000 kr)
Nordnorsk Jazzensemble	0	400
Trondheim jazzorkester	2 500	2 600
Trondheim Voices	2 300	2 500
Vestnorsk Jazzensemble	0	0
Oslo jazzensemble	1 400	1 500
Vokalensemblet Oslo 14	0	0
Scheen jazzorkester	900	1 000

De regionale jazzsentrene hovedoppgave er å produsere ny musikk, skape konserter og turneer, samt drive jazzensembler og -orkestre. Regionsentrene mottar statstilskudd - totalt 13 469 i 2023

Kap 320, post 74	2022	2023 (i 1 000 kr)
Midtnorsk jazzsenter	2 250	2 315
Sørnorsk jazzsenter	2 060	2 120
Vestnorsk jazzsenter	3 510	3 615
Østnorsk jazzsenter	2 280	2 345
Kap. 323, post 60		
Nordnorsk jazzsenter	2 985	3 074

Til:

Kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery
Statssekretær Even A. Hagen

15.12.23

Vi takker for hyggelig møte i departementet den 15. desember, og formidler her vårt skriftlige innspill til arbeidet med å realisere Regionale kulturfond i året som kommer.

Innledningsvis vil organisasjonene berømme Kulturministeren og departementet for å opprettholde intensjonen om at rammene for regionale kulturfond skal ferdigstilles i 2024. Dersom dette følges opp i statsbudsjettet eller i spillemiddelfordeling for 2025, vil vi være et steg nærmere Hurdalsplattformens målsetning om at [...] *folk skal ha tilgang til kunst og kultur, uavhengig av kven dei er, og kor dei bur.*

Vår forståelse

I store deler av musikkfeltet er det hverken hensiktsmessig eller ønskelig å operere med klare skiller mellom frivillige og profesjonelle. Det kan nettopp være i samspillet mellom dem at både musikere, publikum og arrangører får de beste opplevelsene (Telemarksforskning, 2023).

Finansiering av kulturaktiviteter er som regel avgrenset enten til offentlige, profesjonelle eller frivillige aktører, og det er vanskelig å skaffe finansiering til prosjekter lokalt der profesjonelle og frivillige jobber sammen. Dette gjenspeiler ikke realiteten i det lokale kulturfeltet, som ofte kjennetegnes av samarbeid på tvers av disse skillene. Det er et stort behov for en tilskuddsordning som kobler det frivillige og det profesjonelle kulturlivet. Regionale kulturfond vil kunne løse dette.

Motivet for Regionale kulturfond er et større mangfold innenfor musikk, kunst, og kultur i hele landet. Med et slikt virkemiddel vil det være mulig å realisere et bredt spekter av kulturaktiviteter – og med samarbeid mellom frivillige og profesjonelle kulturaktører. De regionale fondene kan enklest utmåles etter folketall. KUD kan selv vurdere andre objektive parametere som målgruppens størrelse og utbredelse, demografiske særtrekk, geografi, mv.

I Regjeringens Hurdalserklæring ble Regionale kulturfond foreslått som et virkemiddel, blant annet for å «[...] støtte opp under eit ope, inkluderande og mangfaldig kulturliv i heile landet og leggje til rette for eit kontinuerleg samspel mellom den profesjonelle og den frivillige kulturen». I strategien «Rom for deltakelse» heter det at Regionale kulturfond skal «styrke samspillet mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, i tillegg til å forsterke lokal og regional kulturfrivillighet».

Departementet arbeider nå med en forskrift for midler finansiert over spillemidlene. Etablering av Regionale kulturfond kan inngå som et virkemiddel som kan forskriftsfestes, og en finansieringsmekanisme som kan sikre lokal forankring av midler til aktiviteter forankret i et samspill mellom det frivillige og profesjonelle kulturlivet.

Formål

Med utgangspunkt i den dialogen som allerede har vært mellom organisasjonene og departementet mener vi at det er mulig å vise til konkrete formål og hva som skal oppnås gjennom Regionale kulturfond. Vi mener at dette formålet skal være todelt:

- Å styrke samspillet mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, og koble disse tettere sammen og styrke de regionale nettverkene på kulturområdet.
- Å legge til rette for et mangfold og bredt spekter av profesjonell og frivillig forankret kunstnerisk virksomhet i hele landet.

Regionale kulturfond vil dermed kunne fylle en viktig funksjon og gi muligheter for samspill mellom det profesjonelle og frivillige som ellers vil være vanskelig å realisere. I og med at kulturfondene vil ha en regional forankring vil det være rom for regionale tilpasninger, og sikre midler som er tilpasset særegenheter regionalt, slik som KS/fylkeskommunene også har fremhevet i sitt innspill.

Nærmere om innretning

I Kunstermeldingen (Kunstarkår Meld. St 22 (2022-2023)) kap 13.5 heter det at departementet nå vil utarbeide Regionale kulturfond ved «*ei konkretisering av føremål, tilskotstypar, forvaltningsmodell, retningslinjer og formelle mekanismer for dialog mellom forvaltningsnivåa og kultursektoren om fordeling av midlane i fonda*».

Under følger våre innspill til dette.

Kriterier for tilskudd og fordeling av midler

Forutsetningen for tilskudd bør være at prosjektene skal bidra til økt kvalitet, mangfold og deltakelse i kulturaktiviteter. Det bør kunne gis tilskudd til ulike typer aktiviteter, og vi foreslår at det omhandler:

- A. Utøvende, publikumsrettet kulturaktivitet.
- B. Skapende og utviklende prosjekter.
- C. Samarbeid på tvers i et lokalsamfunn, slik som mellom kommunale, frivillige og profesjonelle aktører.

Kriteriene som etableres bør likevel gi et handlingsrom til de som skal forvalte Regionale kulturfond i regionene, slik at det er mulig å finansiere det som mest effektivt fremmer et mangfoldig kulturliv og et bredt spekter av aktiviteter i ulike deler av landet.

Prosjektene og aktivitetene bør kunne gjennomføres på tvers av fylker, og det bør kunne være muligheter for at:

- Finansieringen skal virke utløsende på nye aktiviteter som ellers ikke ville ha blitt realisert.
- Finansiering skal kunne knyttes til regionale forhold og styrker.
- Tilrettelegges for at urfolk og minoriteter med kulturuttrykk på tvers av landegrenser kan motta tilskudd.

Forvaltning av Regionale kulturfond

Valg av forvaltningsmodell bør ta hensyn til at ordningen ikke gjøres unødvendig tung å administrere, og bør være tilpasset særegenheter ved det frivillige forankrede kulturlivet og samspillet med de profesjonelle utøverne.

Det bør derfor tas hensyn til at:

- Søknader, mottak av midler og rapportering bør være «lavterskel» og med enkle administrative systemer og rutiner.
- Rapportering skal sikre at bruk av midler kan kontrolleres, men bør være begrenset i omfang og tilpasset særegenheter ved ordningen.
- Prosjekter som mottar støtte, vil kunne ha varighet utover kalenderår.
- Gode prosjekter som kan være relevant å støtte kan både være avgrenset til kortere tidsrom eller være mer langsiktige og flerårige.

Den enkleste måten å forvalte midlene på vil være ved å ta i bruk eksisterende strukturer og arenaer hvor det allerede er et tett samarbeid mellom myndigheter og organisasjoner innenfor kulturfeltet. Det bør derfor legges opp til at:

- Fylkeskommunene bør være forvalter, men med et krav om bruk av regionale tildelingsutvalg. Disse kan bidra inn i forvaltningen med kompetanse, nærhet og dialog med målgruppen.

- Tildelingsutvalgene kan bestå av oppnevnte fra frivilligheten, kommunene og det profesjonelle, som kan bidra til forankring, legitimitet og en treffsikker tildeling av midlene opp mot formål som skal realiseres. Det bør legges opp til at fremtidige, regionale kulturkretser skal medvirke.

Finansiering

Kunstermeldingen (kap 13.5) viser til at «*Departementet vil dessutan sjå den vidare utviklinga av dei regionale kulturfonda i samanheng med gjennomgangen av spelemidlar til kulturføremål og gjennomgangen av ei desentralisert ordning til kulturbygg, jf. Rom for deltakelse – regjeringens kulturfrivillighetsstrategi (2023–2025).*»

Hvorvidt Regionale kulturfond bør finansieres over statsbudsjettet eller over spillemidlene, berår på hva departementet kommer frem til i arbeidet med en forskriftsfesting.

Organisasjonene har som felles utgangspunkt at spillemidler til kultur skal tilfalle det sivile samfunn, frivilligheten og andre ikke-kommersielle kulturformål, jmf omtale i Strategi for kulturfrivillighet. Gitt dette bør en andel av spillemidlene også forbeholdes aktiviteter som organiseres og drives av det frivillige kulturlivet alene eller sammen med profesjonelle utøvere.

Når det gjelder Regionale kulturbygg (desentralisert ordning) er dette relevant i den forstand at mange av aktivitetene som vil motta tilskudd fra Regionale kulturfond, vil benytte seg av de arenaer og lokaler som er i målgruppen for Regionale kulturbygg. Organisasjonenes syn er at denne ordningen bør gås opp på nytt. Det bør etableres en betingelse om at arenaer som mottar tilskudd også må sikre bruk for ikke-fortjenestebaserte kulturaktører i en periode, slik det er krav om ved tilskudd fra Kulturrom.

Fondets størrelse

Gitt at Regionale kulturfond skal innføres for hele landet med god effekt fra start, bør det settes av minimum 55 millioner i det første året. Deretter bør det foreligge en økonomisk opptrappingsplan over fire år, som legger til grunn en årlig budsjettøkning på minst 30 millioner årlig. Målet er å oppnå 175 millioner innen 2029.

Med vennlig hilsen

Bjarne Dæhli
Generalsekretær
Norsk musikkråd

Gry Bråtømyr
Daglig leder
Norsk jazzforum
for Arrangørforum

Monica Larsson
Generalsekretær
Norsk kulturforum

Hans Ole Rian
Forbundsleder
Creo

Vedlegg:

Profesjonalitet og frivillighet på musikkfeltet - En statusbeskrivelse (2023). Telemarksforskning.

Til:

Kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery
Statssekretær Even A. Hagen

15.12.23

Vi takker for hyggelig møte i departementet den 15. desember, og formidler her vårt skriftlige innspill til arbeidet med å realisere Regionale kulturfond i året som kommer.

Innledningsvis vil organisasjonene berømme Kulturministeren og departementet for å opprettholde intensjonen om at rammene for regionale kulturfond skal ferdigstilles i 2024. Dersom dette følges opp i statsbudsjettet eller i spillemiddelfordeling for 2025, vil vi være et steg nærmere Hurdalsplattformens målsetning om at [...] *folk skal ha tilgang til kunst og kultur, uavhengig av kven dei er, og kor dei bur.*

Vår forståelse

I store deler av musikkfeltet er det hverken hensiktsmessig eller ønskelig å operere med klare skiller mellom frivillige og profesjonelle. Det kan nettopp være i samspillet mellom dem at både musikere, publikum og arrangører får de beste opplevelsene (Telemarksforskning, 2023).

Finansiering av kulturaktiviteter er som regel avgrenset enten til offentlige, profesjonelle eller frivillige aktører, og det er vanskelig å skaffe finansiering til prosjekter lokalt der profesjonelle og frivillige jobber sammen. Dette gjenspeiler ikke realiteten i det lokale kulturfeltet, som ofte kjennetegnes av samarbeid på tvers av disse skillene. Det er et stort behov for en tilskuddsordning som kobler det frivillige og det profesjonelle kulturlivet. Regionale kulturfond vil kunne løse dette.

Motivet for Regionale kulturfond er et større mangfold innenfor musikk, kunst, og kultur i hele landet. Med et slikt virkemiddel vil det være mulig å realisere et bredt spekter av kulturaktiviteter – og med samarbeid mellom frivillige og profesjonelle kulturaktører. De regionale fondene kan enklest utmåles etter folketall. KUD kan selv vurdere andre objektive parametere som målgruppens størrelse og utbredelse, demografiske særtrekk, geografi, mv.

I Regjeringens Hurdalserklæring ble Regionale kulturfond foreslått som et virkemiddel, blant annet for å «[...] støtte opp under eit ope, inkluderande og mangfaldig kulturliv i heile landet og leggje til rette for eit kontinuerleg samspel mellom den profesjonelle og den frivillige kulturen». I strategien «Rom for deltakelse» heter det at Regionale kulturfond skal «styrke samspillet mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, i tillegg til å forsterke lokal og regional kulturfrivillighet».

Departementet arbeider nå med en forskrift for midler finansiert over spillemidlene. Etablering av Regionale kulturfond kan inngå som et virkemiddel som kan forskriftsfestes, og en finansieringsmekanisme som kan sikre lokal forankring av midler til aktiviteter forankret i et samspill mellom det frivillige og profesjonelle kulturlivet.

Formål

Med utgangspunkt i den dialogen som allerede har vært mellom organisasjonene og departementet mener vi at det er mulig å vise til konkrete formål og hva som skal oppnås gjennom Regionale kulturfond. Vi mener at dette formålet skal være todelt:

- Å styrke samspillet mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, og koble disse tettere sammen og styrke de regionale nettverkene på kulturområdet.
- Å legge til rette for et mangfold og bredt spekter av profesjonell og frivillig forankret kunstnerisk virksomhet i hele landet.

Regionale kulturfond vil dermed kunne fylle en viktig funksjon og gi muligheter for samspill mellom det profesjonelle og frivillige som ellers vil være vanskelig å realisere. I og med at kulturfondene vil ha en regional forankring vil det være rom for regionale tilpasninger, og sikre midler som er tilpasset særegenheter regionalt, slik som KS/fylkeskommunene også har fremhevet i sitt innspill.

Nærmere om innretning

I Kunstermeldingen (Kunstarkår Meld. St 22 (2022-2023)) kap 13.5 heter det at departementet nå vil utarbeide Regionale kulturfond ved «*ei konkretisering av føremål, tilskotstypar, forvaltningsmodell, retningslinjer og formelle mekanismer for dialog mellom forvaltningsnivåa og kultursektoren om fordelinga av midlane i fonda*».

Under følger våre innspill til dette.

Kriterier for tilskudd og fordeling av midler

Forutsetningen for tilskudd bør være at prosjektene skal bidra til økt kvalitet, mangfold og deltakelse i kulturaktiviteter. Det bør kunne gis tilskudd til ulike typer aktiviteter, og vi foreslår at det omhandler:

- A. Utøvende, publikumsrettet kulturaktivitet.
- B. Skapende og utviklende prosjekter.
- C. Samarbeid på tvers i et lokalsamfunn, slik som mellom kommunale, frivillige og profesjonelle aktører.

Kriteriene som etableres bør likevel gi et handlingsrom til de som skal forvalte Regionale kulturfond i regionene, slik at det er mulig å finansiere det som mest effektivt fremmer et mangfoldig kulturliv og et bredt spekter av aktiviteter i ulike deler av landet.

Prosjektene og aktivitetene bør kunne gjennomføres på tvers av fylker, og det bør kunne være muligheter for at:

- Finansieringen skal virke utløsende på nye aktiviteter som ellers ikke ville ha blitt realisert.
- Finansiering skal kunne knyttes til regionale forhold og styrker.
- Tilrettelegges for at urfolk og minoriteter med kulturuttrykk på tvers av landegrenser kan motta tilskudd.

Forvaltning av Regionale kulturfond

Valg av forvaltningsmodell bør ta hensyn til at ordningen ikke gjøres unødvendig tung å administrere, og bør være tilpasset særegenheter ved det frivillige forankrede kulturlivet og samspillet med de profesjonelle utøverne.

Det bør derfor tas hensyn til at:

- Søknader, mottak av midler og rapportering bør være «lavterskel» og med enkle administrative systemer og rutiner.
- Rapportering skal sikre at bruk av midler kan kontrolleres, men bør være begrenset i omfang og tilpasset særegenheter ved ordningen.
- Prosjekter som mottar støtte, vil kunne ha varighet utover kalenderår.
- Gode prosjekter som kan være relevant å støtte kan både være avgrenset til kortere tidsrom eller være mer langsiktige og flerårige.

Den enkleste måten å forvalte midlene på vil være ved å ta i bruk eksisterende strukturer og arenaer hvor det allerede er et tett samarbeid mellom myndigheter og organisasjoner innenfor kulturfeltet. Det bør derfor legges opp til at:

- Fylkeskommunene bør være forvalter, men med et krav om bruk av regionale tildelingsutvalg. Disse kan bidra inn i forvaltningen med kompetanse, nærhet og dialog med målgruppen.

- Tildelingsutvalgene kan bestå av oppnevnte fra frivilligheten, kommunene og det profesjonelle, som kan bidra til forankring, legitimitet og en treffsikker tildeling av midlene opp mot formål som skal realiseres. Det bør legges opp til at fremtidige, regionale kulturkretser skal medvirke.

Finansiering

Kunstermeldingen (kap 13.5) viser til at «*Departementet vil dessutan sjå den vidare utviklinga av dei regionale kulturfonda i samanheng med gjennomgangen av spelemidlar til kulturføremål og gjennomgangen av ei desentralisert ordning til kulturbygg, jf. Rom for deltakelse – regjeringens kulturfrivillighetsstrategi (2023–2025).*»

Hvorvidt Regionale kulturfond bør finansieres over statsbudsjettet eller over spillemidlene, berår på hva departementet kommer frem til i arbeidet med en forskriftsfesting.

Organisasjonene har som felles utgangspunkt at spillemidler til kultur skal tilfalle det sivile samfunn, frivilligheten og andre ikke-kommersielle kulturformål, jmf omtale i Strategi for kulturfrivillighet. Gitt dette bør en andel av spillemidlene også forbeholdes aktiviteter som organiseres og drives av det frivillige kulturlivet alene eller sammen med profesjonelle utøvere.

Når det gjelder Regionale kulturbygg (desentralisert ordning) er dette relevant i den forstand at mange av aktivitetene som vil motta tilskudd fra Regionale kulturfond, vil benytte seg av de arenaer og lokaler som er i målgruppen for Regionale kulturbygg. Organisasjonenes syn er at denne ordningen bør gås opp på nytt. Det bør etableres en betingelse om at arenaer som mottar tilskudd også må sikre bruk for ikke-fortjenestebaserte kulturaktører i en periode, slik det er krav om ved tilskudd fra Kulturrom.

Fondets størrelse

Gitt at Regionale kulturfond skal innføres for hele landet med god effekt fra start, bør det settes av minimum 55 millioner i det første året. Deretter bør det foreligge en økonomisk opptrappingsplan over fire år, som legger til grunn en årlig budsjettøkning på minst 30 millioner årlig. Målet er å oppnå 175 millioner innen 2029.

Med vennlig hilsen

Bjarne Dæhli
Generalsekretær
Norsk musikkråd

Gry Bråtømyr
Daglig leder
Norsk jazzforum
for Arrangørforum

Monica Larsson
Generalsekretær
Norsk kulturforum

Hans Ole Rian
Forbundsleder
Creo

Vedlegg:

Profesjonalitet og frivillighet på musikkfeltet - En statusbeskrivelse (2023). Telemarksforskning.